

Integraal handhaving Jaarverslag 2025 en jaarprogramma 2026 gemeente Hattem

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Handhavingsorganisatie	5
3. Bouwen en ruimtelijk ordening	6
3.1 Toezicht	6
3.2 Juridische Handhaving	10
3.3 Digitalisering.....	10
3.4 Invoering Wkb	10
3.5 Stookinstallaties	11
4. Milieu	13
4.1 Kwaliteitszorgsysteem	13
4.2 Doelstelling.....	13
4.3 Terugblik 2025 en planning 2026.....	14
5. Toezicht openbare ruimte	20
5.1 Wat houdt dit toezicht in?	20
5.2 Wie voert deze taak uit en hoeveel uren zijn daarvoor beschikbaar?	20
5.3 Wat hebben we daarvoor gedaan?	20
5.4 Wie voert deze taken uit in 2026 en hoeveel uur is daarvoor beschikbaar?	22
5.5 Wat gaan we daarvoor doen?.....	22
6. Toezicht Alcoholwet.....	24
6.1 Wat houdt dit toezicht in?	24
6.2 Wie heeft deze taak uitgevoerd in 2025 en hoeveel uren waren daarvoor beschikbaar?.....	24
6.3 Wat hebben we daarvoor gedaan?	24
6.4 Wie voert deze taken uit in 2026?.....	25
6.5 Wat gaan we daarvoor doen?.....	25
7. Toezicht evenementen.....	26
7.1 Wat houdt de taak in?.....	26
7.2 Wie heeft deze taak uitgevoerd en hoeveel uren waren daarvoor beschikbaar?	26
7.3 Wat hebben we daarvoor gedaan?	26
7.4 Wie voert deze taken uit in 2026?.....	27
7.5 Wat gaan we daarvoor doen?.....	27

8. Algemene prioriteitenstelling	28
6.1 Hoe om te gaan met meldingen en handhavingsverzoeken	28
BIJLAGE 1: Probleemformulering milieuhandhavingstaken.....	29
BIJLAGE 2: Bedrijven onder toezicht gemeente Hattem	31
BIJLAGE 3: Werkplanning milieuhandhavingsactiviteiten.....	32
BIJLAGE 4: thematische jaarplanning toezicht boa's 2026.....	33
BIJLAGE 5: Werkwijze meldingen en handhavingsverzoeken.....	35
BIJLAGE 6: Werkwijze meldingen Wkb en toezicht en handhavingsuitgangspunten	38

1. Inleiding

Voor u ligt het document Integraal handhaving Jaarverslag 2025 en jaarprogramma 2026. Het jaarverslag – en programma ziet op de uitvoering van gemeentelijke taken uit Omgevingswet, Algemene plaatselijke verordening gemeente Hattem 2021 (hierna: APV) en de diverse bijzondere wetten en verordeningen. U leest wat wij het afgelopen jaar op het gebied van toezicht en handhaving hebben uitgevoerd en hoe wij aankomend jaar de toezicht- en handhavingstaak willen gaan vormgeven.

Wettelijk kader

het Omgevingsbesluit bevat regels over het afleggen van verantwoording over de uitvoering van handhavingstaken in het kader van de Omgevingswet. De verplichting geldt alleen voor het omgevingsrecht. Voor een volledig beeld is ook het toezicht op en handhaving van de APV en bijzondere wetten opgenomen. Deze beleidsterreinen overlappen elkaar (bijvoorbeeld bij horeca en evenementen).

Bevoegdheid

Het jaarverslag/programma ziet zowel op bevoegdheden van het college als op zelfstandige bevoegdheden van de burgemeester. Het document wordt dan ook door beide bestuursorganen vastgesteld. Op grond van afdeling 18.3 van de Omgevingswet, afdeling 13.2 van het Omgevingsbesluit en in het kader van de algemene verantwoordings- en inlichtingenplicht van college en burgemeester, zoals opgenomen in artikel 169 en artikel 180 van de Gemeentewet, wordt het vastgestelde document ter informatie toegezonden aan de gemeenteraad.

Interbestuurlijk toezicht

De provincie houdt interbestuurlijk toezicht op de uitvoering van de Omgevingswet. Het jaarverslag en – programma is onderwerp van dit interbestuurlijk toezicht. Uit de beoordeling van de provincie blijkt dat wij de volledigheid en kwaliteit van onze beleidsstukken moeten verbeteren. Zo dateert de Nota Integrale Handhaving uit 2008 en is dringend toe aan een actualisatie. In 2026/2027 zal daarmee aan de slag worden gegaan.

Leeswijzer

In de hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op de samenstelling van onze handhavingsorganisatie. In hoofdstuk 3 tot en met 7 wordt vervolgens per discipline verslag gedaan van de gemeentelijke handhaving in 2025 en wordt het jaarprogramma voor het jaar 2026 beschreven.

2. Handhavingsorganisatie

De uitvoering van toezicht en handhaving is ondergebracht bij team Handhaving. Dit team valt onder de keten Ruimte.

Teamformatie 2025

In 2025 bestond dit team uit 5 personen vaste formatie en zo nu en dan 1 stagiair boa.

In het team is ruimte voor twee toezichthouders (2 fte), twee toezichthouders/boa's (2 fte) en 1 juridisch adviseur handhaving (1 fte). Alle functies waren in 2025 volledig vervuld. De twee toezichthouders zijn verdeeld in een toezichthouder milieu en een toezichthouder bouw. Waarbij de toezichthouder bouw gebruik maakt van het generatiepact, waardoor deze minder dan 1 fte beschikbaar is geweest (ongeveer 0,8 fte inzetbaarheid).

Teamformatie 2026

Per 1 januari 2026 heeft de toezichthouder bouw afscheid genomen van zijn functie om elders in de organisatie een functie te vervullen. Dit betekent dat wij op zoek zijn naar een nieuwe toezichthouder bouw.

Daarnaast heeft de juridisch adviseur handhaving per 1 maart 2026 ook afscheid genomen van haar functie. Dit houdt in dat wij ook deze functie opnieuw moeten invullen.

Samenwerkingen

Daarnaast vindt er regelmatig samenwerking plaats op verschillende gebieden met verschillende instanties. Hieronder een greep van de samenwerkingen die door de jaren heen zijn ontstaan.

Zo zijn onze boa's verbonden aan een handhavingsnetwerk waarbij zij vaak gezamenlijk optrekken met boa's uit de regio om kennis te delen, maar ook werkzaamheden gezamenlijk uit te voeren. Hetzelfde geldt voor de politieorganisatie.

Met de Omgevingsdienst Veluwe (hierna: omgevingsdienst) is een goede samenwerking op het gebied van de uitoefening van milieutaken. Dit geldt voor het toezicht als de juridische handhaving.

Op het gebied van bouw en brandveiligheid is er een nauwe samenwerking met de toezichthouder bouw en de brandweer van de Veiligheidsregio Noord-Gelderland.

3. Bouwen en ruimtelijk ordening

Onder het thema bouwen en ruimtelijke ordening vallen de taakvelden:

- Constructieve veiligheid;
- Controle omgevingsvergunningen;
- Monumenten;
- Bouwen en gebruiken zonder vergunning (illegale bouw/ illegaal gebruik);
- Intrekken oude omgevingsvergunningen;
- Slopen en asbest.

3.1 Toezicht

Toezicht op de uitvoering van bouwactiviteiten vindt zijn grondslag in veiligheid, zoals de constructieve veiligheid, bouwkundige risico's en brandveiligheid, maar ook de leefbaarheid, zoals het toezicht op welstand. Het is niet mogelijk alle bouwactiviteiten te controleren. Daarom is prioriteitstelling noodzakelijk. Constructieve veiligheid heeft daarbij de hoogste prioriteit. Bij het toezicht op de bouw van een bouwwerk worden de overige aspecten uiteraard wel meegenomen.

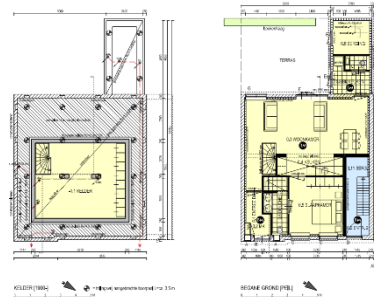
Constructieve veiligheid

Constructieve veiligheid heeft te maken met de sterkte, stijfheid en stabiliteit van de constructie.

Als één van de drie toetsingscriteria niet voldoet, bestaat de kans dat het bouwwerk instabiel is en zelfs instort of afbreekt. Controle op constructieve veiligheid van een bouwwerk heeft daarom de hoogste prioriteit.

Doelstelling is om bij alle bouwactiviteiten, waarvoor een omgevingsvergunning nodig is, controle op de constructieve veiligheid uit te voeren op basis van de goedgekeurde constructieberekeningen en tekeningen behorende bij de omgevingsvergunning. Onder deze controles vallen de controles van de fundering, de wapening, de vloeren en de staalconstructies. In veel gevallen zijn meerdere controles nodig tijdens deze fase van de bouw. Bouwwerken waarvan de aanvang van de bouwwerkzaamheden bij ons gemeld is, worden altijd gecontroleerd.

In de binnenstad hebben we één pand gehad waarbij sprake was van een zeer slechte constructieve situatie. De eigenaar is aangeschreven om het pand te stabiliseren en met een herstelplan te komen. Stabilisatie van de woning is, zoals te zien op de middelste foto hieronder, gerealiseerd door stempels te plaatsen. Er wordt op dit moment gewerkt aan een vergunning om de woning te herstellen (herstelplan).

Controle op Omgevingsvergunningen

Naast het toezicht op constructieve veiligheid heeft toezicht op bouwkundige veiligheidsaspecten en brandveiligheidsaspecten tijdens de bouw hoge prioriteit. Hierbij gaat het voornamelijk om nieuwbouw en verbouwingen van grote of complexe panden waarin veel bezoekers of kwetsbare groepen aanwezig zijn, zoals scholen, kantoren en ook gebouwen waarin veel mensen wonen en/of slapen, zoals verzorgingstehuizen. Het gaat vaak om bouwwerken die ook een omgevingsvergunning voor het onderdeel "een bouwwerk brandveilig gebruiken" nodig hebben. Bij deze bouwwerken zijn tijdens de bouw meerdere controles nodig.

Afgeronde bouwprojecten

In 2025 zijn de volgende (grotere) projecten afgerond:

- De laatste woningen op het voormalige Consmema-terrein
- Appartementengebouw hoek Nieuweweg en Allee
- Meerdere bedrijfsgebouwen op industrieterrein H2O
- Vervanging/ toevoeging van een tiental vrijstaande woningen verspreid over Hattem.

Voormalig Consmema-terrein

Appartementen Nieuweweg/Allee

Bedrijfspannd H2O

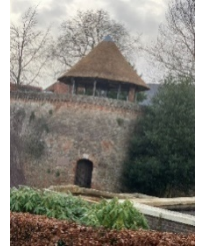
Het toezicht op bouwwerken waarbij de risico's minder groot zijn heeft minder prioriteit. Het gaat hier onder andere om aanbouwen aan de achterzijde van een woning, de wat kleinere bijgebouwen en dakkapellen. Deze categorie is in 2025 op basis van steekproeven en meldingen beoordeeld. Dit zal in 2026 ook zo gedaan worden. Sinds de invoering van de Wabo, in oktober 2010, zijn dit soort bouwwerken in veel gevallen vergunningvrij. Onder de Omgevingswet, per 1 januari 2024, is dit niet anders. Wel moeten deze bouwwerken voldoen aan de eisen die zijn gesteld in het Besluit bouwwerken leefomgeving, hierin staan de technische bouwregels en een aantal vergunningsvrije gevallen. Daarnaast moet er worden voldaan aan Afdeling 22.2.7 van het omgevingsplan van Hattem. In het omgevingsplan staat aangegeven dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een bouwactiviteit te verrichten, tenzij er sprake is van een uitzonderingsgeval vanuit datzelfde omgevingsplan. Voor alle bouwwerken waarvoor een omgevingsvergunning is afgegeven vindt een eindcontrole plaats.

We merken in ons contact met inwoners dat het landelijke omgevingsloket (OLO) niet altijd even duidelijk is, waardoor men er te snel van uitgaat dat het geplande bouwwerk vergunningvrij is, terwijl er bijvoorbeeld wel een omgevingsvergunning nodig is voor het "handelen in strijd met ruimtelijke regels". Afgelopen jaar merkten we dat dit helaas nog steeds het geval is. Op de korte termijn blijven onze medewerkers bewoners ondersteunen bij het raadplegen van het OLO. Zo wordt hopelijk het aantal misverstanden verminderd en ontvangen we meer correcte vergunningaanvragen. Voor de langere termijn is een optimalisatie van de processen en het OLO noodzakelijk. De gemeente heeft hierop maar beperkte invloed.

Monumenten/ Beschermd stadsgezicht

Regels voor monumenten zijn opgesteld om de bijzondere zichtbepalende waarde die deze gebouwen representeren te beschermen. Als deze regels niet worden nageleefd, gaat deze waarde voorgoed verloren. Strikte handhaving (snel en adequaat) is daarom juist bij monumenten van groot belang. Naast de bouwkundige veiligheid, is het doel om de waarde van monumenten en van het beschermd stadsgezicht te beschermen door altijd direct handhavend op te treden (stilleggen bouw) bij dreigende onherstelbare en onomkeerbare schade aan de monumentale waarden van het monument en bij dreigende aantasting van het beschermd stadsgezicht.

Hiervan is sprake bij verbouwingen aan monumenten zonder of in afwijking van een vergunning. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om verbouwingen waarbij de structuur van het pand wordt aangetast zoals aanpassingen aan balklagen, muren en kap. Ook andere aanpassingen waarbij de monumentale waarden van het pand worden aangetast, zoals een doorbraak tussen twee panden of het afwijken van het kleurbeleid, zijn een reden om handhavend op te treden. Als bovenstaande activiteiten plaatsvinden bij een pand wat niet geregistreerd staat als monument, maar wel binnen het beschermd stadsgezicht ligt dan wordt er ook handhavend opgetreden. Werkzaamheden die het normale onderhoud te boven gaan zijn hier dus altijd vergunningplichtig.

In 2025 hebben er een aantal handhavingzaken gespeeld omtrent monumenten/beschermd stadsgezicht. Het betrof onder andere het zonder omgevingsvergunning plaatsen van airco-units binnen het beschermd stadsgezicht en de eerder genoemde instabiele situatie. Dit speelde zich ook af bij een gemeentelijk monument.

Bouwen zonder of in afwijking van de vergunning en strijdig gebruik

Bij bouw hoort ook het toezicht op de naleving van de Omgevingswet. Meestal gaat het dan om het bouwen en/of gebruiken van bouwwerken zonder de benodigde vergunning of om bouwen in strijd met het bestemmingsplan/omgevingsplan. Onderweg naar en van een controle wordt telkens zoveel mogelijk gecontroleerd op illegale bouwactiviteiten. Vaak brengt een klacht of een melding van burens illegale bouw aan het licht. Ook krijgen we regelmatig een interne melding vanuit de afdeling belastingen die nieuwe luchtfoto's vergelijken met de vorige luchtfoto's. Bij meldingen wordt altijd zo spoedig mogelijk actie ondernomen.

Inwoners en ondernemers vragen om verschillende redenen aan de gemeente of een bepaalde situatie toegestaan is, maken melding van een illegale situatie of dienen een verzoek om handhaving in. Hierdoor worden wij in kennis gesteld van strijdig gebruik of illegale bouw. De actie op deze meldingen kan bestaan uit een inspectie ter plekke, het arrangeren van een gesprek tussen partijen en/of uitleg over het handhavingproces. Voordat bij een illegale bouw wordt overgegaan tot een handhavingssactie, wordt eerst onderzoek gedaan naar de mogelijkheid de bouw en het gebruik alsnog te legaliseren.

In de praktijk klagen steeds meer burens over bouwactiviteiten van hun buurman of buurvrouw. Het kan gaan om onveilige situaties maar ook om aantasting van het woongenot. Het aantal handhavingsverzoeken stijgt en de verzoekers zijn steeds assertiever. Deze tendens legt een behoorlijke druk op de beschikbare capaciteit. Onze medewerkers stellen zich daarbij dienstverlenend op in de zin dat ze klagers zo volledig mogelijk proberen te informeren over de bouwregels en hun rechten.

Intrekken oude vergunningen

Volgens de Omgevingswet kunnen vergunningen worden ingetrokken wanneer er na één jaar na verlenen van de vergunning nog geen activiteiten zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning. In 2011 is gestart met het intrekken van vergunningen ouder dan drie jaar. Met name, omdat de eisen aan het bouwen in de loop der jaren sterk zijn veranderd. Bovendien blijkt in de praktijk dat bouwplannen na drie jaar meestal worden aangepast zodat

er toch een nieuwe vergunning moet worden aangevraagd. Bijkomend voordeel is dat hiermee de lopende archieven op de afdeling worden opgeschoond.

Alle adressen worden bezocht waar geconstateerd kan worden of de vergunning daadwerkelijk niet is uitgevoerd. Daarna wordt de vergunninghouder op de hoogte gesteld van het voornemen tot intrekken van de vergunning, waar op gereageerd mag worden. Vervolgens wordt er een intrekkingbesluit aan de vergunninghouder gestuurd. Elk jaar inventariseren we op deze manier welke vergunningen voor intrekking in aanmerking komen. In 2025 zijn er negen voornemens verstuurd om de vergunning in te trekken. Vijf daarvan hebben om verschillende redenen verzocht de vergunning in stand te houden. Er zijn dus vier vergunningen definitief ingetrokken. Eind 2025 zijn er nog circa dertig vergunningen die meer dan drie jaar geleden zijn verleend en nog niet gereed zijn. Een aantal daarvan zijn ondertussen gestart, de overige zullen dit jaar een brief ontvangen met een voornemen tot intrekking.

Reclame

Ondernemers willen hun onderneming laten opvallen door het aanbrengen van reclame-uitingen in de vorm van (licht-)reclames en/of vlaggen aan de gevel. Om het beschermd stadsgezicht te sparen heeft de gemeente Hattem een Nota Reclamebeleid opgesteld. Hierin worden hoge eisen gesteld aan de aantallen, de afmetingen, de vormgeving en het materiaal van deze reclame-uitingen. Het reclamebeleid is in 1997 opgesteld. Mogelijk is er een actualisatie nodig van dit beleid als blijkt dat dit niet meer aansluit bij de huidige tijd. Het handhaven op het aanbrengen van reclame zonder vergunning heeft een hoge prioriteit. Onze doelstelling is om tegen elke illegaal aangebrachte reclame-uiting binnen het beschermd stadsgezicht handhavend op te treden. Elke overtreding wordt voorgelegd aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit waarna besloten wordt of de reclame gelegaliseerd kan worden. Reclame-uitingen buiten het beschermd stadsgezicht zijn ook niet altijd vergunningsvrij maar handhaving heeft hier een lagere prioriteit.

In 2025 zijn er geen handhavingzaken geweest op het terrein van illegale reclame.

Slopen en Asbest

Asbest kan gevaarlijk zijn voor de gezondheid en daarom mogen bedrijven geen asbest (her-) gebruiken, bewaren, verkopen, importeren, weggeven, opnieuw toepassen en bewerken. Dit verbod geldt sinds 1 juli 1993 in Nederland en sinds 2005 in de gehele Europese Unie.

Hoe ouder een asbestdak, hoe groter de kans dat er asbestvezels vrijkomen. Om die reden is het verstandig om alle asbestdaken te verwijderen. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de eigenaren. De regering was voornemens asbestdaken per 31 december 2024 te verbieden maar de Eerste Kamer heeft dit asbestdakenverbod verworpen. Er wordt onderzocht of de uitvoering van sanering en vervanging van asbestdaken vereenvoudigd kan worden.

Vanaf 1 juli 2015 zijn de sloopmeldingen en de controles ondergebracht bij de omgevingsdienst. Het toezicht op het slopen van een (deel van een) gebouw heeft daarmee een hoge prioriteit gekregen. Alle sloopmeldingen worden door de omgevingsdienst beoordeeld. Toezicht vindt plaats op basis van een risicomatrix. Sinds de invoering van de Wabo maakt het onderdeel slopen geen deel uit van de omgevingsvergunning, maar wordt dit geregeld via een sloopmelding. Onder de Omgevingswet is dit nog steeds zo. Van alle vergunningen en meldingen wordt geregistreerd wanneer ze zijn verleend, wanneer ze zijn gestart en wanneer zij gereed zijn. De inspectierapporten en de vrijgaverapporten worden beoordeeld en in de dossiers opgenomen. Bij een sloop wordt gecontroleerd of de genomen veiligheidsvoorschriften afdoende worden nageleefd. Bij geconstateerde overtredingen door een bedrijf wordt de Arbeidsinspectie ingeschakeld.

In 2025 hebben we geen meldingen gehad over illegale asbestsloop of asbestdumpingen. Eventuele meldingen worden doorgezet naar de omgevingsdienst. Wel hebben we weer een melding gehad waarbij de bouwhekken zodanig stonden dat het trottoir niet meer volledig te gebruiken was. In goed overleg met de sloper worden deze meldingen dan afgehandeld. In goed overleg met de sloper is dit opgelost.

Bij meldingen van asbestdump wordt altijd, samen met de toezichthouder van milieu en/of boa, actie ondernomen. Dit om te voorkomen dat het asbest nog verder verspreid wordt. Wanneer bekend is wie verantwoordelijk is voor een asbeststort wordt aangifte gedaan bij de politie en worden de kosten voor het verwijderen verhaald. Vaak is echter niet te achterhalen wie de overtreder is en zorgt de gemeente zelf voor een veilige afvoer van het materiaal. De gemeente moet dan zelf zorgdragen voor de kosten.

3.2 Juridische Handhaving

Indien een overtreding wordt geconstateerd gaan wij in overleg met de betrokkene om de overtreding te laten beëindigen. De beëindiging van de overtreding kan bijvoorbeeld door het alsnog aanvragen van een omgevingsvergunning of het verwijderen van een illegaal bouwwerk. In het geval dat overleg niet leidt tot een oplossing, volgt een handhavingsprocedure.

De toezichthouder verstuurt eerst een constateringsbrief en gaat in overleg met de betrokkene om de overtreding te laten beëindigen. In de meeste gevallen wordt gereageerd op de constateringsbrief, zodat overleg plaats kan vinden. Wanneer dit niet leidt tot een oplossing, volgt een voornemen tot handhaving die door de juridisch medewerker wordt opgesteld en daarna een handhavingsbesluit als de overtreding niet wordt opgeheven.

In 2025 is er in vier gevallen een handhavingsbesluit (last onder dwangsom) genomen. Hierbij ging het in één geval om een bouwstop en in drie gevallen om een last onder dwangsom.

3.3 Digitalisering

Vanaf 2019 worden alle omgevingsvergunningen digitaal getoetst, verleend en gearchiveerd. De toezichthouder gebruikt een tablet om de bouw te controleren. Sinds 2023 gebeurt de registratie van vergunningaanvragen en handhavingszaken in een nieuw zaakstelsel. Dit stelsel is ingericht met het oog op de invoering van de Omgevingswet.

3.4 Invoering Wkb

De Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb) wordt sinds 1 januari 2024 stapsgewijs ingevoerd. Het doel van de Wkb is het verminderen van bouwfouten en gebreken en daarmee de kwaliteit van de gebouwen te verbeteren.

Onafhankelijke kwaliteitscontroleurs controleren of een gebouw voldoet aan de wettelijke technische eisen. De bouwer is verantwoordelijk voor de gevolgen van de fouten die hij heeft gemaakt. Wanneer de kwaliteitsborger of de gemeente een probleem constateert kan de bouw worden stilgelegd door de gemeente. Bij oplevering verklaart de kwaliteitsborger dat het bouwwerk voldoet aan de technische voorschriften van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Op basis van deze verklaring kan het bouwwerk gereed worden gemeld bij de gemeente en in gebruik worden genomen.

De gevolgen voor gemeentes zitten voornamelijk in een vermindering van de leges en op termijn zal er een effect zijn op de formatie. Dit kan per gemeente erg verschillend zijn. Wat dit voor Hattem precies gaat betekenen, zullen we in de loop der tijd moeten zien.

Monumenten, bouwwerken waar een milieuvergunning voor nodig is en bouwwerken die een vergunning brandveilig gebruik nodig hebben vallen niet onder de Wkb.

3.5 Stookinstallaties

Met de invoering van de Omgevingswet en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) is er voor toezicht op het gebruik van gebouwen een extra taak bijgekomen. In het Bbl is een paragraaf opgenomen welke betrekking heeft op stookinstallaties. Voorheen, onder de Wabo, was deze paragraaf er niet. In deze paragraaf staan regels met betrekking tot het verplicht laten keuren van gasgestookte stookinstallaties met een nominaal vermogen van meer dan 100 kW. Dit zou ten minste één keer per vier jaar moeten gebeuren. Voor een niet-gasgestookte installatie geldt dat deze tenminste één keer per twee jaar gekeurd moet worden wanneer deze meer dan 100 kW aan vermogen heeft. Bij een vermogen tussen 20 kW en 100 kW moet deze stookinstallatie in ieder geval één keer per vier jaar gekeurd worden.

Het was de bedoeling dat 2025 gebruikt werd om te inventariseren om hoeveel stookinstallaties het gaat. Zodat wij konden gaan inzetten op bewustwording bij eigenaren van een stookinstallatie door eerst te informeren over deze nieuwe verplichting. Vanwege drukte in werkzaamheden is er wel een begin gemaakt met de inventarisatie van de hoeveelheid stookinstallaties, maar is er nog geen volledige lijst beschikbaar. Dit komt mede, omdat blijkt dat er veel gebouwen zijn die mogelijk een stookinstallatie hebben die volgens de regels van het Bbl gekeurd moet worden. In 2026 zetten wij de inventarisatie van deze stookinstallaties voort. We hopen in 2027 in te kunnen zetten op de bewustwording bij eigenaren.

3.6 Terugblik 2025 en planning 2026

Conform het beleid en de bovengenoemde uitgangspunten stelt de gemeente Hattem zich tot doel:

- Alle bouwprojecten, die voltooid worden, tenminste één keer op locatie te controleren voordat de verleende vergunning gearhiveerd wordt;
- Wanneer daarvoor een omgevingsvergunning is aangevraagd, het uitzetten van een rooilijn op locatie te controleren dan wel zelf de rooilijn uit te zetten (dit enkel bij nieuwbouw en vervangende nieuwbouw);
- Grotere bouwprojecten op locatie te controleren op de momenten van constructieve werkzaamheden en/of het controleren van wapening;
- Bij alle reeds geplande werkzaamheden op locatie en op weg daarheen of daarvandaan vanaf de weg te controleren op het gebruik van de aangrenzende percelen en gebouwen (ad hoc);
- Bij het verlenen of herzien van een gebruiksvergunning/ omgevingsvergunning het betreffende gebouw te controleren;
- Het controleren van reclame-uitingen in met name de binnenstad, vanwege het beschermd stadsgezicht.

Naast deze reguliere werkzaamheden worden in 2026 de volgende grotere projecten verwacht:

- Appartementengebouw voormalige Chinees (inmiddels in uitvoering)
- Meerdere nieuwe woningen in het buitengebied
- Meerdere bedrijfsgebouwen op H2O

Hieronder zijn de resultaten van de afgelopen jaren en de planning voor komend jaar in een tabel weergegeven.

Resultaten afgelopen jaren en planning komend jaar

	2021	2022	2023	2024	2025	Planning 2026
Voltooide bouwprojecten	150	155	148	161	161	Alle bouwwerken die gereed zijn
Rooilijn controle / situering bouwwerk	25	26	26	29	28	In ieder geval alle nieuwbouwprojecten.
Grote bouwprojecten: controle op moment van constructieve werkzaamheden en/of het controleren van wapening	50	48	45	49	46	In ieder geval alle nieuwbouw- en renovatieprojecten. Het Veen, H2O
Ad hoc controle	continu	continu	continu	continu	continu	continu
Controle na klacht	70	65	58	61	55	continu
Aanschrijvingen / Bestuursdwang / Last onder dwangsom	9	9	2	2	4	continu
Controles brandveiligheid	14	16	20	24	25	Waar nodig

4. Milieu

4.1 Kwaliteitszorgsysteem

In Hattem is de milieuwethandhaving georganiseerd volgens een cyclisch kwaliteitszorgsysteem. De criteria waaraan dit systeem moet voldoen zijn voorgeschreven bij wet. Het verbeteren en aanpassen van het systeem en de werkwijzen is een periodiek terugkerende bezigheid. In de jaarprogramma's en handavingsverslagen wordt dit systeem geëvalueerd en geactualiseerd.

4.2 Doelstelling

De handavingscyclus begint met het bepalen van het doel. Het doel is om een bepaalde "naleving" tot stand te brengen. Dat doel kan overigens niet enkel door te controleren en te straffen worden behaald, communicatie en belonen zijn ook mogelijke instrumenten. Vooralsnog ligt de nadruk echter op de periodieke bedrijfscontroles. In elk geval vloeit uit de doelstelling een lijst van taken voort (ook wel probleemanalyse genoemd). Vervolgens worden al deze acties tegen elkaar afgezet in een prioritering. Elk jaar wordt de lijst over het naleefgedrag (prioritering) bijgewerkt. Hierdoor komen bedrijven naar voren die een goed of slecht naleefgedrag hebben. Bedrijven die een slecht naleefgedrag hebben (meerdere overtredingen) worden eerder en vaker gecontroleerd dan bedrijven die een goed naleefgedrag hebben. De werkplanningslijst milieuhandhaving voor 2026 is te zien in bijlage 3.

Evaluatie naleefgedrag en formulering nieuwe doelstelling 2026

Het doel van de handhaving is het bereiken van een verbeterd naleefgedrag. De hierbij geformuleerde doelstelling van de afgelopen jaren was optimistisch, namelijk tien procent verbetering in 2022 (ten opzichte van 2018). Om te achterhalen of dit doel bereikt is, is een aantal jaren onderstaand schema ingevuld. Hierbij werd in 2018 al de volgende kanttekening gemaakt: *te verwachten valt dat het scoren van het naleefgedrag in de eerste jaren leidt tot een hogere concentratie "slechte nalevers" in het jaarprogramma (want we gaan de goede nalevers steeds minder en de slechte nalevers steeds vaker controleren). Ook te verwachten valt dat de slechte nalevers een slechter naleefgedrag vertonen dan de goede nalevers. Hierdoor kan het zijn dat het aantal hercontroles de komende jaren zelfs toeneemt in plaats van afneemt.*

En dit blijkt nog steeds het geval. Het aantal geconstateerde overtredingen is procentueel gestegen. De afgelopen jaren is er diverse wetgeving veranderd, zoals bijv. de Europese verordeningen inzake lekcontroles bij koelininstallaties, informatieplicht en energiebesparing bij bedrijven. Met de komst van de nieuwe Omgevingswet zal dit niet gaan veranderen. De meeste bedrijven zijn logischerwijs niet bezig met wetgeving maar met ondernemen. Dit is vanuit hun standpunt begrijpelijk en logisch. Het blijft daarom belangrijk om toezicht te houden bij bedrijven om een veilige milieu- en leefomgeving te creëren en te houden. Ook is het tijdens controles belangrijk om de ondernemers op de hoogte houden van veranderde wetgeving en de belangen daarvan aan hun mee te delen.

Het noodzakelijke aantal controles kan met de huidige capaciteit (intern) worden uitgevoerd. Verwacht wordt dat de komende vier jaar het effect van de programmatische handhaving wel zal gaan leiden tot minder geconstateerde overtredingen. De nieuwe doelstelling voor 2026 wordt daarom op tien procent daling gesteld (t.o.v. 2020). Zie hiervoor ook de tabel op de volgende pagina.

Aantal	2021 %	2022 %	2023 %	2024 %	2025 aantal	2025 %	Doelstelling 2026 in %
Reguliere bedrijfscontroles	100%	100%	100%	100%	81	100%	100%
Overtreding kernbepaling	20%	25%	24%	21%	22	27%	Daling naar 15%
Aanschrijvingen / hercontroles	53%	54%	45%	37%	45	55%	40%
Voornemen last onder dwangsom	4%	2%	1%	3%	4	5%	Daling naar 0%
Bestuursdwangcontroles	1%	0%	2%	1%	-	0%	Daling naar 0%
Dwangsomcontroles	0%	0%	0%	0%	-	0%	Daling naar 0%

4.3 Terugblik 2025 en planning 2026

De bulk van het werk bij milieuhandhaving wordt gevormd door milieucontroles bij bedrijven met milieubelastende activiteiten. Maar behalve de periodieke controles en de daaruit volgende hercontroles en eventuele bestuursrechtelijke handhaving worden ook andere taken uitgevoerd. Een detailplanning is terug te vinden in bijlage 3. Hieronder komen de geplande taken inhoudelijk aan bod.

Omgevingswet

De omgevingswet is 1 januari 2024 in werking getreden. Qua inhoud heeft de Omgevingswet geen ingrijpende gevolgen voor de toezicht- en handhavingstaken binnen het milieu taakveld. Wel is het zo dat beleidsmatige keuzes die de gemeenteraad kan maken in het omgevingsplan gevolgen kunnen hebben.

Het maken van een omgevingsplan

De belangrijkste verandering is dat het begrip “inrichting” dat voorheen centraal stond in de Wet milieubeheer is komen te vervallen en is vervangen door de “milieubelastende activiteit”. De veranderingen in de regels voor milieubelastende activiteiten zijn met name veranderingen in de systematiek. Doordat het begrip inrichting vervalt, maakt het voor de geldigheid van de milieuregels onder de Omgevingswet straks niet meer uit of een activiteit een bedrijfsmatige omvang heeft, hoe lang de activiteit duurt of de activiteit op een vaste plek plaatsvindt. In de praktijk betekent dit dus dat meer inwoners en bedrijven te maken krijgen met milieuregels.

Een groot aantal voorschriften zijn in het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal), voorheen Activiteitenbesluit, vervangen door een specifieke zorgplicht. In de specifieke zorgplicht zijn voorschriften vastgelegd die ervoor moeten zorgen dat er passende en preventieve maatregelen moeten worden genomen om het leefmilieu te beschermen. Voor een aantal andere bedrijfstakken (o.a. horeca) zullen voorschriften uit de bruidsschat van toepassing zijn. Dit zijn rijksregels die bij de invoering van de Omgevingswet van rechtswege deel zijn gaan uitmaken van het omgevingsplan Hatem. In verreweg de meeste gevallen zal een bedrijf door invoering van de Omgevingswet geen andere voorschriften krijgen.

Opslag bodembedreigende stoffen zonder lekbak

brandveiligheidskasten voor opslag van accu's

Voor de toezicht van de milieutaken zal dit vanwege de systematiek echter veel meer tijd gaan vergen. Ook omdat niet alleen bedrijven, maar ook particulieren milieubelastende activiteiten kunnen hebben of uitvoeren. Ook het uitzoeken van de voorschriften van de verschillende besluiten (Bal en Bruidsschat omgevingsplan) onder de Omgevingswet zullen voor het goed uitvoeren van het milieutoezicht en voor de bestuursrechtelijke handhaving meer tijd gaan vergen.

Meldingen milieubelastende activiteiten

De voorbereiding van de controles in 2025 heeft veel meer tijd gevegd, omdat er veel uitzoekwerk was met de veranderde wetgeving. Tijdens de uitgevoerde milieucontroles is geconstateerd dat voor zes bestaande en nieuwe milieubelastende activiteiten geen melding conform het Bal is ingediend, terwijl dit wel verplicht is. De eigenaren en bedrijven van deze activiteiten zijn hierop aangeschreven middels een waarschuwingsbrief. Inmiddels zijn alle meldingen van de desbetreffende milieubelastende activiteiten bij de gemeente ingediend en geaccepteerd.

Periodieke controles inrichtingen

De bedrijfsmilieucontroles worden in Hattem uitgevoerd door de toezichthouder milieuwetgeving. Een deel van de controles wordt uitgevoerd door de ODV. Hieronder vallen ook de agrarische bedrijven.

in schema:	Aantal gecontroleerd:				
	2021	2022	2023	2024	2025
Nieuwe mba met melding	9	11	9	6	5
Nieuwe mba met vergunning	-	-	-	-	1
Prioriteit 1 bedrijven met mba's	6	6	6	6	4
Prioriteit 2 bedrijven met mba's	45	46	41	27	39
Prioriteit 3 bedrijven met mba's	35	30	38	38	38
Prioriteit 4 bedrijven met mba's	3	2	-	-	-
Aanschrijvingen / hercontroles	47	45	39	37	45
Voornemen last onder dwangsom	4	2	1	2	4
Bestuursdwang	2	1	2	1	-
Last onder dwangsom	2	-	-	-	-
Maatwerkvoorschrift	-	-	1	1	1
Klachten/meldingen bij inrichtingen	31	45	26	26	23
Ongewone voorvallen	1	2	1	1	-
Controle Besluit bodemkwaliteit	-	-	-	1	1
Controle op bodembescherming	1	-	1	-	3

Juridische handhaving milieuwetgeving

Indien bij een bedrijf een overtreding wordt geconstateerd wordt dit direct aan de eigenaar of bedrijfsleider van het bedrijf meegedeeld. Hierbij wordt meegedeeld welke termijn wordt gehanteerd om de overtreding te laten beëindigen.

De beëindiging van een overtreding kan bijvoorbeeld zijn door de aanwezige gevaarlijke stoffen, die in het bedrijf staan opgeslagen, in een opslagvoorziening te plaatsen, zodat er geen gevaarlijke situatie kan ontstaan. De toezichthouder milieu maakt en verstuurt eerst een waarschuwingsbrief en gaat in overleg met de betrokkene om de overtreding te laten beëindigen. Onze ervaring is dat in de meeste gevallen de overtreding binnen de gestelde termijn is beëindigd. Het bedrijf wordt na de gestelde termijn bezocht door de toezichthouder om te kijken of de desbetreffende overtreding is beëindigd.

Als blijkt dat de overtreding(en) niet is beëindigd, volgt een voornemen tot handhaving die door de toezichthouder milieu (tevens juridisch medewerker) wordt opgesteld en daarna een handhavingsbesluit (last onder dwangsom) als de overtreding niet wordt opgeheven.

In 2025 zijn 45 waarschuwingsbrieven (aanschrijvingen) naar bedrijven met milieubelastende activiteiten gestuurd en hebben drie bedrijven een voornemen last onder dwangsom gekregen. Na hercontrole van de desbetreffende bedrijven is geconstateerd dat 42 bedrijven de overtredingen binnen de gestelde termijn ongedaan hebben gemaakt. Bij drie bedrijven is na een hercontrole geconstateerd dat de overtredingen niet binnen de gestelde termijn beëindigd waren. Naar de desbetreffende bedrijven is een voornemen last onder dwangsom gestuurd. De desbetreffende bedrijven hebben na de bestuursrechtelijke aanschrijving de overtredingen ongedaan gemaakt.

Keuring gasgestookte stookinstallatie

Bij twee bedrijven is geconstateerd dat de gasgestookte stookinstallaties en brandstofleidingen niet waren gekeurd op het veilig functioneren, de optimale verbranding en de energiezuinigheid. Voordat de Omgevingswet in werking was getreden vielen de keuringen van gasgestookte stookinstallaties onder de milieuwetgeving. Inmiddels zijn de bouwvoorschriften van het Bbl voor de keuringen van gebouw gebonden installaties van toepassing.

Tijdens de hercontroles is geconstateerd dat de desbetreffende bedrijven de overtreding niet hadden beëindigd binnen de door ons gestelde termijn. De bedrijven zijn hierop aangeschreven door middel van een voornemen last onder dwangsom. De desbetreffende bedrijven hebben na de bestuursrechtelijke aanschrijving de overtredingen ongedaan gemaakt.

Gasgestookte stookinstallatie

Klachten en meldingen

Handhavingsacties zijn vaak het gevolg van meldingen en klachten van derden. Dit kunnen ingewikkelde zaken zijn die, vanwege de belangen van derden, veel communicatie en tijd kosten.

Ongewone voorvallen, incidenten en rampen

Elk jaar is er wel sprake van één of twee ongewone voorvallen (calamiteiten die verplicht moeten worden gemeld aan het bevoegd gezag). Een direct optreden van de toezichthouder is dan gewenst en meestal moeten andere werkzaamheden daarvoor tijdelijk wijken.

Voor de werkzaamheden in geval van een ramp zijn geen uren ingepland, dit omdat de kans zo klein is.

Een ongewoon voorval is elke gebeurtenis, ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van de normale bedrijfsactiviteiten en die negatieve gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Hieronder vallen bijvoorbeeld zowel storingen in het productieproces en storingen in de voorzieningen van de inrichting als ongelukken en calamiteiten.

Een op het oog onschuldig incident, zoals het morsen van een bepaalde stof, kan hier ook onder vallen, omdat het gevaar kan opleveren voor het milieu en de omgeving.

Planning, monitoring en verslaglegging

Ook het plannen, het monitoren en het verslagleggen van de handhavingsactiviteiten is een taak waarvoor tijd beschikbaar moet zijn.

Communicatie, afstemming en informatiebeheer

Hieronder vallen zaken zoals baliewerkzaamheden, publicaties in het lokale huis-aan-huisblad, voorlichting aan bedrijven en de diverse interne en regionale overleggen

Actualiseren van de milieudossiers

Omdat het niet haalbaar is alle dossiers in één keer onder handen te nemen gebeurt dat in delen, gespiegeld aan de planning van de bedrijfscontroles. De toezichthouder zorgt dat het milieudossier actueel en compleet blijft, zodat hij met een actueel en compleet dossier de controlecyclus kan starten.

Mobiele milieubelastende activiteiten (voorheen: niet-inrichting gebonden taken)

Mobiele milieubelastende activiteiten zijn bijvoorbeeld illegale lozingen, asbestbranden, controles in het kader van het Besluit bodemkwaliteit en de Wet Bodembescherming. Deze taken worden ook opgepakt door de toezichthouder milieuwetgeving van de gemeente Hattem.

Handhaven op energiematregelen

In het landelijk Energieakkoord is afgesproken dat de Wet milieubeheer, op het aspect energiematregelen, meer aandacht krijgt. Waar het Innovatiecentrum Groene Economie Noord Veluwe (IGE) in 2017 heeft ingezet op de voorlichting en communicatie rondom dit thema wordt van de handhaving verwacht dat de energiematregelen bij controles door de gemeente en de ODV vanaf nu duidelijker aan de orde worden gesteld.

Op basis van landelijke energieverbruiksgegevens zijn het aantal bedrijven in de gemeente Hattem in beeld gebracht die binnen de reikwijdte van het Bal of de Bruidsschat omgevingsplan vallen. Het betreft 82 bedrijven die jaarlijks meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ gas verbruiken. Het Gelders Energie Akkoord (GEA) stelt dat het merendeel van die bedrijven zelf hun energiebesparende maatregelen treffen en verdere verduurzaming ter hand gaan nemen.

De toezichthouder milieu van de gemeente Hattem controleert bij alle bedrijven de energiegegevens.

Als blijkt dat het energieverbruik bij bedrijven boven de drempelwaarden van het Bal of de Bruidsschat omgevingsplan vallen, dan wordt uitgezocht of deze bedrijven de informatieplicht energiebesparing hebben ingediend bij de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO). Naar aanleiding van deze controles (indien informatieplicht) komen weer bedrijven naar voren die gecontroleerd moeten worden op het gebied van energiebesparing.

5. Toezicht openbare ruimte

5.1 Wat houdt dit toezicht in?

Dit taakveld omvat het brede toezicht op de leefbaarheid, veiligheid en naleving van wet- en regelgeving in de gemeente Hattem. De boa's vervullen hierin een belangrijke rol als aanspreekpunt voor inwoners, ondernemers en organisaties. Zij opereren dagelijks in de openbare ruimte en dragen bij aan het vergroten van het veiligheidsgevoel en het naleefgedrag.

Het doel van dit taakveld is het bevorderen van een veilige, ordelijke en leefbare gemeente, waarbij zowel preventief als repressief wordt opgetreden.

Een aantal voorbeelden van dit toezicht zijn onder andere:

- Het houden van toezicht in de openbare ruimte;
- Regelmatige controle op parkeerovertradingen (met name het langdurig stallen van caravans, campers en aanhangwagens op de openbare weg en het verkeerd parkeren door motorvoertuigen);
- De regelmatige controle op grote voertuigen en reclamevoertuigen;
- Regelmatige controle op verkeersovertrading;
- Alle meldingen over illegaal gestort afval en fout geplaatste/aangeboden huisvuil te controleren;
- Regelmatige controle op hondenoverlast (gevaarlijke honden en loslopende honden);
- Preventieve controle op problematiek rondom jeugd;
- Controle van alle grote evenementen;
- Regelmatige controle op vergunningen/ontheffingen (met name reclamevergunningen, collecteer ontheffingen, ect.);
- Controles in het kader van ondermijning;
- Controles op het afsteken van (illegaal) vuurwerk;
- Alle APV klachten worden opgepakt (hierin behoeft vooralsnog niet geprioriteerd te worden).

5.2 Wie voert deze taak uit en hoeveel uren zijn daarvoor beschikbaar?

Het toezicht wordt uitgevoerd door de boa's van de gemeente Hattem. Zij zijn aanwezig in de openbare ruimte en vervullen een brede handhavingstaak. De boa's worden ondersteund door de beleidsadviseurs Openbare Orde en Veiligheid (OOV), handhavingsjurist en collega's binnen het sociaal domein en operationele teams.

Ook vindt structurele afstemming plaats met politie, omliggende gemeenten (zoals Heerde, Oldebroek en Epe), de brandweer, en overige ketenpartners.

Er zijn twee boa's beschikbaar binnen de gemeente Hattem. Toezicht op de openbare ruimte is één van de kerntaken van de boa's. Hierdoor hebben we veel uren beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van deze toezichtstaak, namelijk: 2890 uur.

5.3 Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2025 hebben de BOA's in Hattem op diverse manieren bijgedragen aan het toezicht op de leefbaarheid, veiligheid en naleving van wet- en regelgeving. Zij vervulden een centrale rol als zichtbaar en benaderbaar aanspreekpunt voor inwoners, ondernemers en organisaties en opereerden dagelijks in de openbare ruimte om het veiligheidsgevoel en naleefgedrag te vergroten.

Gedurende het jaar is er intensief toezicht gehouden op de naleving van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en het gebruik van de openbare ruimte. De BOA's traden op tegen overlast, hinderlijk gedrag, afvaldumpingen, foutief parkeren (inclusief invalidenplaatsen, laden en lossen, parkeerschijven en geslotenverklaringen), hondenoverlast (aanlijn- en opruimplicht), onrechtmatig gebruik van voertuigen en aanhangers, en verboden toegang tot natuurgebieden buiten de toegestane paden of tijden. Waar mogelijk werd eerst gekozen voor een gesprek of waarschuwing, maar indien nodig werd handhavend opgetreden.

Jeugdoverlast bleef een belangrijk aandachtspunt. De BOA's controleerden regelmatig bekende hotspots zoals speelplekken, hangplekken en winkelgebieden, voerden gesprekken met jongeren om gedrag bij te sturen, traden preventief op bij beginnende overlast en registreerden incidenten die werden besproken in jeugd- en veiligheidsoverleggen. Hierbij was de combinatie van aanspreken, duidelijkheid en preventie centraal. In samenwerking met politie en jeugdprofessionals werden jongeren aangesproken op baldadigheid die schade, overlast of onveiligheidsgevoelens veroorzaakte. Voor de jaarwisseling is extra beveiliging ingehuurd om, samen met de eigen BOA's, toezicht te houden op overlast van jeugd en vuurwerk in de avonddiensten.

Ook op verkeersveiligheid werd actief toegezien, met aandacht voor foutparkeren, het gebruik van de mobiele telefoon op de fiets, ontbrekende fietsverlichting, rijden op verboden locaties en het negeren van verkeersregels. Dit droeg bij aan de veiligheid van alle weggebruikers.

Daarnaast hielden de BOA's toezicht op een breed palet aan bijzondere wetten en vergunningen, waaronder de Winkeltijdenwet, Wet op de kansspelen, Woningwet, Afvalstoffenverordening, Wet basisregistratie personen, Wegsloopverordening, standplaatsen en venten, speelautomaten, horeca-inrichtingen, para-commerciële instellingen en marktactiviteiten. Overtredingen leidden tot gesprekken, waarschuwingen of handhavingstappen.

Op het gebied van ondermijning vervulden de BOA's een signalerende rol. In 2025 zijn signalen van ondermijning, zoals mensenhandel en arbeidsuitbuiting, opgepakt en doorgezet naar het bestuurlijk netwerk. Deelname aan lokale en regionale overleggen en het adviseren van ondernemers en inwoners droeg bij aan bewustwording. Integrale controles vonden plaats wanneer signalen aanleiding gaven. In 2025 is er 1 afvaldump gevonden van synthetisch drugsafval. In verband met de ontbrekende opsporingsindicatie is deze casus overgedragen aan de omgevingsdienst Veluwe Noord en het waterschap.

Alle taken werden uitgevoerd in nauwe samenwerking met de politie, BOA's van de gemeenten Heerde, Epe, Oldebroek, Elburg, Nunspeet en Zwolle, de omgevingsdienst, wijk- en veiligheidspartners en het sociaal domein. Gezamenlijke controles, informatie-uitwisseling en integrale inzet maakten het toezicht effectiever en versterkten de preventieve en communicatieve rol van de BOA's. Daarnaast ondersteunden zij structureel bij incidenten, escalaties en calamiteiten, zoals ad hoc incidenten in de wijk, afzettingen, ongevallen, verboden gebieden en uitvoering van bestuurlijke maatregelen.

In 2025 is één last onder dwangsom opgelegd naar aanleiding van een bijtincident, waarbij een kortaanlijn- en muilkorfgebod is opgelegd. Daarnaast zijn in totaal elf dwangsommen verbeurd en ingevorderd. Hiervan hadden tien dwangsommen betrekking op het gebruik van de openbare weg in strijd met de publieke functie daarvan en één dwangsom op het overschrijden van het toegestane aantal geparkeerde motorvoertuigen bij een autobedrijf.

Wanneer zijn deze taken uitgevoerd en zijn deze gehaald?

Deze taken zijn jaarrond uitgevoerd en gehaald. Ondanks een dynamische werkomgeving, piekbelasting tijdens evenementen en extra inzet in drukke periodes zoals de zomer- en

feestdagenperiode, zijn alle kerntaken uitgevoerd en gerealiseerd binnen de beschikbare capaciteit.

5.4 Wie voert deze taken uit in 2026 en hoeveel uur is daarvoor beschikbaar?

Het toezicht wordt uitgevoerd door de toezichthouders/boa's van de gemeente Hattem. Voor het uitvoeren van deze taak is 2776 beschikbaar. Deze uren worden verdeeld over diverse onderwerpen zoals APV, Jeugd, Bijzondere wetten, Verkeersveiligheid, Ondernijning, algemeen toezicht, begeleiding van boa studenten, ect.

5.5 Wat gaan we daarvoor doen?

In 2026 zetten de BOA's in Hattem hun rol in het toezicht op leefbaarheid, veiligheid en naleving van wet- en regelgeving voort, met als doel een veilige, ordelijke en leefbare gemeente. Hierbij blijft een balans tussen preventief handelen en handhaving centraal staan.

Algemene plaatselijke verordening (APV) en gemeentelijke regelgeving

Het reguliere toezicht in de openbare ruimte blijft gericht op overlast, foutief gebruik van de openbare ruimte, honden- en afvalregels, alcohol- en drugsoverlast en de naleving van de APV. Hierbij wordt een combinatie van aanspreken, gesprekken en handhaving ingezet, waarbij risicogericht toezicht en signalen uit de wijk centraal staan.

Jeugd

Jeugdoverlast blijft een belangrijk aandachtspunt. De BOA's houden toezicht op bekende hotspots, gaan in gesprek met jongeren, treden preventief op en werken nauw samen met politie, scholen en jeugdprofessionals. Rondom piekmomenten zoals de jaarwisseling en evenementen wordt extra capaciteit ingezet om overlast en risico's te beheersen.

Verkeersveiligheid

Het toezicht op verkeersveiligheid wordt voortgezet, met aandacht voor foutparkeren, fietsveiligheid en naleving van verkeersregels. Er wordt extra aandacht gegeven aan controles op rijdend verkeer

Bijzondere wetten

Ook het toezicht op bijzondere wetten en vergunningen blijft een kernpunt, waarbij naleving van horeca, marktactiviteiten, speelautomaten en andere publiek-toegankelijke voorzieningen wordt gecontroleerd.

Wijkgericht werken

In 2026 ligt extra nadruk op wijkgerichte werkzaamheden. BOA's zetten zich in om de connectie met inwoners en de middenstand te versterken, signalen sneller op te pakken en zichtbaar aanwezig te zijn als aanspreekpunt in de wijk. Om deze wijkgerichte aanpak verder te versterken, zullen de BOA's nog vaker zichtbaar zijn in het straatbeeld door hun werkzaamheden meer te voet en per fiets uit te voeren. Door vaker te voet en met de fiets

aanwezig te zijn in de wijk, wordt de toegankelijkheid en benaderbaarheid van de BOA's vergroot. Dit maakt laagdrempelig contact met inwoners, ondernemers en jongeren eenvoudiger en draagt bij aan het tijdig signaleren van overlast, onveilige situaties en andere leefbaarheidsvraagstukken. Deze manier van werken sluit aan bij de preventieve rol van de BOA's en versterkt het vertrouwen en de samenwerking in de wijk.

Samenwerking

In 2026 wordt de samenwerking met de politie en de collega's van de gemeenten Epe, Heerde, Oldebroek, Elburg en Nunspeet verder geïntensiveerd. Door nog vaker gezamenlijk op te trekken, wordt ingezet op een effectieve en samenhangende aanpak van leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken die gemeentegrenzen overstijgen. De BOA's zullen vaker samen met de politie en regionale collega's op pad gaan, zowel in het dagelijks toezicht als bij gerichte acties. Deze samenwerking richt zich onder andere op het uitvoeren van gezamenlijke controles en handavingsacties, zoals grootschalige verkeerscontroles in het gebied en gezamenlijke inzet bij jeugdoverlast of overlastgevende jeugdgroepen. Daarnaast wordt in 2026 gewerkt aan een vernieuwd samenwerkingsconvenant tussen de gemeenten Epe, Heerde, Hatter, Oldebroek, Elburg en Nunspeet. Dit convenant heeft als doel om afspraken over samenwerking, informatie-uitwisseling en gezamenlijke inzet te actualiseren en te versterken, zodat de regionale samenwerking beter aansluit op de huidige praktijk en ontwikkelingen. Door informatie en signalen beter te delen en gezamenlijk zichtbaar aanwezig te zijn in de openbare ruimte, ontstaat een sterker en meer eenduidig toezicht. Dit vergroot de slagkracht, verhoogt de pakkans en draagt bij aan het veiligheidsgevoel van inwoners en ondernemers. Met deze intensievere samenwerking en het vernieuwde convenant wordt in 2026 verder gebouwd aan een integrale, gebiedsgerichte aanpak, waarbij politie en BOA's elkaar versterken en gezamenlijk bijdragen aan een veilige, leefbare en goed gecontroleerde regio.

Ondermijning

Ook blijft ondermijning een aandachtspunt, met focus op signalering, advisering en integrale acties tegen mensenhandel, arbeidsuitbuiting en andere vormen van ondermijnende criminaliteit. Samenwerking met politie, gemeenten, wijk- en veiligheidspartners en het sociaal domein blijft hierbij essentieel.

Werken met een thematisch jaarplan

Met ingang van dit jaar wordt gewerkt volgens een thematisch jaarplan, waarbij per maand één of meerdere thema's centraal staan. Binnen deze themamaanden wordt extra aandacht besteed aan de bijbehorende aandachtspunten en prioriteiten. Deze thematische focus zorgt voor een gerichte en planmatige inzet op specifieke onderwerpen, passend bij actuele ontwikkelingen en gemeentelijke doelstellingen. De uitvoering van de themamaanden vindt plaats naast en binnen de reguliere werkzaamheden en heeft geen nadelige invloed op de dagelijkse toezicht- en handhavingstaken. Reguliere taken en meldingen blijven onverminderd leidend, waarbij het jaarplan ondersteunend is aan de dagelijkse praktijk en bijdraagt aan een efficiënte inzet van capaciteit en middelen. Een overzicht van de thematische jaarplanning is opgenomen in bijlage 4.

Met deze inzet blijft Hatter in 2026 een veilige, ordelijke en leefbare gemeente, waarin BOA's zichtbaar, aanspreekbaar en effectief bijdragen aan leefbaarheid en veiligheid.

Wanneer voeren we deze taak uit?

Deze taken worden het gehele jaar door uitgevoerd.

6. Toezicht Alcoholwet

6.1 Wat houdt dit toezicht in?

Dit taakveld betreft het toezicht op de naleving van de Alcoholwet binnen de gemeente Hattem. De werkzaamheden richten zich op het controleren van horecagelegenheden op vergunningvoorschriften en het toezicht houden op de aanwezigheid en geschiktheid van leidinggevenden. Daarnaast hoort het voorkomen van het schenken of verkopen van alcohol zonder vergunning tot de taken, evenals het controleren van de naleving van leeftijdsgrenzen (NIX18). Ook wordt er toezicht gehouden op tijdelijke ontheffingen bij evenementen of verenigingen en op het gebruik van alcoholhoudende drank door onder andere minderjarigen in de openbare ruimte. Verder worden ondernemers en verenigingen geïnformeerd over wet- en regelgeving.

Deze taak is essentieel voor het beschermen van de volksgezondheid, het voorkomen van alcoholschade bij jongeren en het bevorderen van een veilige horecaomgeving.

Taken die onder andere onder dit toezicht vallen zijn:

- Het houden van toezicht in de openbare ruimte op de voorschriften van de Alcoholwet.
- Het controleren van inrichtingen op de voorschriften van de Alcoholwet. Dit gebeurt overdag maar ook 's avonds en 's nachts.
- Het uitvoeren van reactieve controles na aanleiding van eerdere overtredingen.
- Het controleren van alle grote evenementen op de voorschriften van de Alcoholwet.

6.2 Wie heeft deze taak uitgevoerd in 2025 en hoeveel uren waren daarvoor beschikbaar?

De uitvoering ligt bij de toezichthouders/buitengewoon opsporingsambtenaren van de gemeente Hattem. Hiervoor hebben wij 336 uur gereserveerd. Daarnaast worden juridische werkzaamheden en adviseringen uitgevoerd door een handhavingsjurist. Hiervoor hebben wij in 2025 geen uren voor gereserveerd.

6.3 Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2025 is ingezet op toezicht op horeca, verenigingen en alcoholverstrekking tijdens evenementen. De nadruk lag hierbij op de naleving van vergunningen, de aanwezigheid van leidinggevenden en het voorkomen van verstrekking aan minderjarigen. Bij bijna alle commerciële horecabedrijven zijn controles uitgevoerd op de aanwezigheid van

leidinggevenden en geldige vergunningen. Tijdens verschillende grotere evenementen, zoals tentfeesten, de rommelmarkt en Koningsdag, is gecontroleerd op alcoholverstrekking, leeftijdscontrole en naleving van de voorschriften uit de ontheffing. Bij signalen van mogelijke illegale alcoholverstrekking is direct toezicht uitgevoerd en indien nodig bestuurlijk opgetreden. Daarnaast zijn horecaondernemers geadviseerd over de Alcoholwet en over wijzigingen in leidinggevenden.

Er zijn 2 dwangsommen opgelegd voor overtredingen van de voorschriften van de Alcoholwet. Daarnaast zijn er diverse waarschuwingsgesprekken gevoerd met ondernemers omtrent lichtere vergrijpen.

Jaarrond zijn er diverse overtredingen geconstateerd van het nuttigen van alcoholhoudende drank op de straat, onder andere door minderjarigen. Er is meerdere keren gesproken met ouders en er zijn diverse proces-verbalen opgemaakt.

Wanneer zijn deze taken uitgevoerd en zijn deze gehaald?

Deze taken zijn het hele jaar door uitgevoerd en conform planning helaas niet volledig gehaald. De commerciële en paracommerciële horeca is minder vaak gecontroleerd dan gepland in verband met het opstellen van een nieuw convenant veilig alkoholschenken. In 2026 wordt er meer ingezet op verbinding met de paracommerciële horeca plus de controle op de voorschriften van de Alcoholwet.

6.4 Wie voert deze taken uit in 2026?

De uitvoering ligt bij de toezichthouders/buitengewoon opsporingsambtenaren van de gemeente Hattem. Hiervoor hebben wij 200 uur gereserveerd.

6.5 Wat gaan we daarvoor doen?

In de gemeente Hattem zijn 37 horecabedrijven met een Alcoholwetvergunning gevestigd, waarvan 23 commerciële inrichtingen, 13 para-commerciële inrichtingen (verenigingen) en 1 slijterijen. Tevens zijn er 10 artikel 18 lid 2 inrichtingen (winkels, snackbars) die onder andere zwak- alcoholhoudende drank verkopen voor gebruik elders dan ter plaatse. Iedere bekende verstrekker wordt minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd op de voorschriften van de Alcoholwet. Het controleren op speelautomaten maakt deel uit van deze controle.

Alle grote evenementen waarvoor een artikel 35 Alcoholwet ontheffing is afgegeven wordt gecontroleerd op de ontheffingsvoorschriften. Kleinere evenementen waarbij een artikel 35 Alcoholwet ontheffing voor is afgegeven zullen steekproefsgewijs worden gecontroleerd.

Er wordt toezicht gehouden in de openbare ruimte en buiten de bekende vertrekkers volgens de voorschriften van de Alcoholwet.

Er worden toezichthouders ingehuurd die controleren op sluitingstijden van de horeca.

Er wordt ingezet op de verbinding en samenwerking met betrokken partners en instanties.

We voeren handhavingsprocedures en handelen klachten of verzoeken om handhaving af.

Wanneer voeren we deze taak uit?

Deze taken worden het hele jaar door uitgevoerd.

7. Toezicht evenementen

7.1 Wat houdt de taak in?

Dit taakveld richt zich op het toezicht op evenementen binnen de gemeente Hattem. Het toezicht omvat zowel evenementen waarvoor een vergunning is verleend als kleinschalige activiteiten waarvoor een melding is ingediend. Daarnaast wordt toegezien op de naleving van de voorschriften die zijn opgenomen in vergunningen en ontheffingen, waaronder het toezicht op alcoholverstrekking tijdens evenementen. Ook wordt opgetreden tegen illegale of ongewenste evenementen die plaatsvinden zonder de vereiste vergunning of melding.

Het doel van dit toezicht is het waarborgen van de veiligheid van bezoekers, het voorkomen van overlast en het borgen van de naleving van wettelijke voorschriften en gemeentelijke eisen.

7.2 Wie heeft deze taak uitgevoerd en hoeveel uren waren daarvoor beschikbaar?

Toezicht op evenementen wordt uitgevoerd door de toezichthouders/boa's van de gemeente Hattem. In 2025 hebben wij hier geen bewuste uren voor gereserveerd. Wel is in ieder geval elk groot evenement wel gecontroleerd.

7.3 Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2025 zijn meerdere evenementen binnen de gemeente Hattem gecontroleerd, zoals Koningsdag, de Pre Pinkster Party, Billy Goat, De Rommelmarkt, Intocht sinterklaas en het Winterfestijn. Het toezicht richtte zich op de naleving van veiligheidsvoorschriften, het alcoholbeleid, geluidsnormen en het ordelijk verloop van bezoekersstromen. Voorafgaand aan risicovolle of grotere evenementen zijn controles op de vergunningsvoorschriften uitgevoerd om te toetsen of aan alle voorwaarden werd voldaan.

Tijdens evenementen was sprake van zichtbare aanwezigheid van BOA's, waarbij nauw werd samengewerkt met organisatoren en, waar nodig, direct werd geschakeld met hulpdiensten. Daarbij zijn onder meer wegfsluitingen, vluchtwegen, de bereikbaarheid voor hulpdiensten, de aanwezigheid van EHBO-voorzieningen en de naleving van geluidsnormen gecontroleerd. Bij evenementen waar alcohol werd verstrekt, is extra aandacht besteed aan leeftijdscontrole en de naleving van de Alcoholwet. Kleine overtredingen zijn direct teruggekoppeld aan de organisatie en, indien mogelijk, ter plaatse hersteld. Bij drukbezochte activiteiten vond het toezicht plaats in samenwerking met de politie.

Daarnaast is ingezet op het versterken van de samenwerking en verbinding met organisatoren van evenementen. Door aanwezigheid bij informatieavonden voorafgaand aan evenementen is vroegtijdig afgestemd over veiligheidsmaatregelen, vergunningvoorschriften en aandachtspunten. Tijdens de opbouwfase van evenementen zijn gezamenlijk controles uitgevoerd, onder andere in samenwerking met de brandweer, met specifieke aandacht voor de bereikbaarheid van hulpdiensten. Hierdoor konden knelpunten tijdig worden gesignaleerd en waar nodig direct worden opgelost.

Over het algemeen was het naleefgedrag tijdens evenementen in Hattem goed. Eventuele overtredingen zijn tijdig gesignaleerd en in goed overleg met organisatoren gecorrigeerd, wat heeft bijgedragen aan een veilig en ordelijk verloop van de evenementen.

Wanneer zijn deze taken uitgevoerd en zijn deze gehaald?

Deze taken zijn het gehele jaar door uitgevoerd en gehaald.

7.4 Wie voert deze taken uit in 2026?

De uitvoering ligt bij de toezichthouders/boa's van de gemeente Hattem. Hiervoor hebben wij 250 uur gereserveerd. Daarnaast worden juridische werkzaamheden en adviseringen uitgevoerd door een handhavingsjurist. In de afgelopen jaren is er geen voorval geweest waarbij juridische inzet nodig is geweest. Wij reserveren voor 2026 daarom geen standaard uren voor juridische inzet.

7.5 Wat gaan we daarvoor doen?

Alle vergunning plichtige grote evenementen binnen de gemeente Hattem worden gecontroleerd. Afhankelijk van het type en het risicoprofiel van het evenement vindt deze controle plaats. Het kan voorkomen dat er zowel een controle voorafgaand als tijdens een evenement plaatsvindt. Dit gebeurt met name bij grote of risicovolle evenementen. Het toezicht richt zich primair op de naleving van de vergunningsvoorwaarden en het waarborgen van een goed en veilig verloop van het evenement.

Bij evenementen waarbij alcohol wordt verstrekt, wordt aanvullend gecontroleerd op de naleving van de Alcoholwet, met specifieke aandacht voor leeftijdscontrole en vergunningvoorschriften. Afhankelijk van de aard, omvang en risico's van het evenement vindt het toezicht plaats in samenwerking met partners zoals de brandweer (VNOG), politie en, waar nodig, de Omgevingsdienst Veluwe.

Kleinschalige, meldingplichtige evenementen worden steekproefsgewijs gecontroleerd. Deze controles kunnen zowel voorafgaand aan als tijdens het evenement plaatsvinden. Ook bij deze evenementen staat een veilig en ordelijk verloop voorop.

Bij constatering van illegale evenementen, waarvoor geen vergunning is verleend of melding is gedaan, kan handhavend worden opgetreden. Hiervoor wordt een bestuurlijke afweging gemaakt. Afhankelijk van de aard en ernst van de overtreding kan worden gekozen voor het opmaken van proces-verbaal of het geheel of gedeeltelijk stilleggen van het evenement. Illegale evenementen worden in beginsel niet gedoogd.

Naast toezicht en handhaving wordt nadrukkelijk ingezet op het versterken van de verbinding met organisatoren van evenementen. Door vroegtijdig contact, aanwezigheid bij informatieavonden en actieve betrokkenheid in de voorbereidingsfase wordt samen gewerkt aan een veilig en goed georganiseerd evenement. Tijdens de opbouwfase van evenementen wordt de samenwerking voortgezet door gezamenlijk controles uit te voeren, onder andere op de bereikbaarheid voor hulpdiensten. Deze controles vinden, waar nodig, plaats in samenwerking met de brandweer en andere ketenpartners. Door deze werkwijze verschuift het toezicht steeds meer van uitsluitend controlerend naar samen verantwoordelijk, waarbij organisatoren tijdig worden ondersteund en knelpunten in een vroeg stadium kunnen worden opgelost. Dit draagt bij aan draagvlak, naleving en een veilig verloop van evenementen.

Vanuit toezicht en handhaving wordt tevens input geleverd voor de evaluatie en actualisatie van het gemeentelijk evenementenbeleid.

Wanneer voeren we deze taak uit?

Evenementen vinden in beginsel het hele jaar plaats, hoewel het accent ligt op de lente- en zomermaanden.

8. Algemene prioriteitenstelling

Ten aanzien van alle werkzaamheden in het kader van de handhaving worden in overeenstemming met de “Nota Integrale Handhaving” de volgende prioriteiten aangehouden:

- Indien er sprake is van een situatie die concreet gevaar voor mens en dier oplevert, wordt hier altijd de hoogste prioriteit aan gegeven en dienen zo nodig de reguliere werkzaamheden daarvoor te wijken.
- Binnen het taakveld bouwen geldt dat meer prioriteit wordt gegeven aan het toezicht op gebouwen naarmate deze bestemd zijn voor het gebruik door meer mensen. Daarna wordt prioriteit gegeven aan het toezicht op constructieve werkzaamheden en vervolgens op het uitzetten van rooilijnen.
- Binnen het taakveld milieu wordt gewerkt met een apart uitgewerkte prioriteitsstelling (zie hoofdstuk 4). Hieruit volgt een programma op basis waarvan de periodieke controles worden uitgevoerd. Daarna wordt prioriteit gegeven aan hercontroles naar aanleiding van eerder geconstateerde gebreken. Ten slotte wordt prioriteit gegeven aan die inrichtingen, die bij eerdere controles de slechtste resultaten boekten (prioritering op grond van naleefgedrag).
- Binnen het taakveld APV wordt meer prioriteit gegeven aan het toezicht op evenementen naarmate meer bezoekers bij een evenement verwacht worden.

Over het algemeen wordt voorrang gegeven aan reeds lopende zaken. Aan het invorderen wordt dus de hoogste prioriteit gegeven, aan het voeren van beroep meer dan aan het voeren van bezwaar en aan het aanschrijven tegen een reeds geconstateerde overtreding meer dan aan het uitvoeren van een nieuwe controle. Wanneer deze algemene regel botst met de hierboven beschreven prioriteiten per taakveld, handelt de betreffende ambtenaar naar eigen inzicht en in overeenstemming met het vastgestelde beleid. Gelukkig komt het niet vaak voor dat zaken in de bezwaar- en beroepsfase komen. Meestal is de zaak na vooraankondiging dwangsom al afgerond.

6.1 Hoe om te gaan met meldingen en handhavingsverzoeken

Om de beschikbare tijd efficiënt te besteden aan binnenkomende meldingen en handhavingsverzoeken worden niet alle meldingen en handhavingsverzoeken automatisch opgepakt.

Alleen niet-anonieme meldingen worden in behandeling genomen, tenzij er sprake is van een urgente melding. De melder krijgt binnen drie werkdagen bericht over de wijze van afdoening van zijn melding. In het geval van een nieuwe urgente melding kan het betekenen dat de melding pas op een later moment wordt opgepakt.

Bij handhavingsverzoeken wordt eerst bepaald of het verzoek voldoet aan de vereisten zoals bepaald in de Algemene wet bestuursrecht (ontvankelijkheid). Vervolgens wordt bepaald of sprake is van een overtreding. Daarna wordt bepaald of handhavend optreden gerechtvaardigd is (proportioneel). Hiertoe wordt het handhavingsverzoek getoetst aan de beginselplicht tot handhaving (mogelijke legalisering en evenredigheid). Omdat een deel van de meldingen en handhavingsverzoeken voort kan komen uit een burenruzie, moet ook naar dit aspect worden gekeken. De melders en verzoekers moeten bewust worden gemaakt van hun eigen verantwoordelijkheid en gewezen worden op hun zelfredzaamheid. Indien gewenst kan de gemeente faciliteren in het tot elkaar brengen van de burens. Deze strategie leidt tot het verminderen van de tijd die we gebruiken voor het behandelen van meldingen en handhavingsverzoeken (een meer uitgebreide beschrijving van deze werkwijze is terug te lezen in bijlage 5).

BIJLAGE 1: Probleemformulering milieuhandhavingstaken

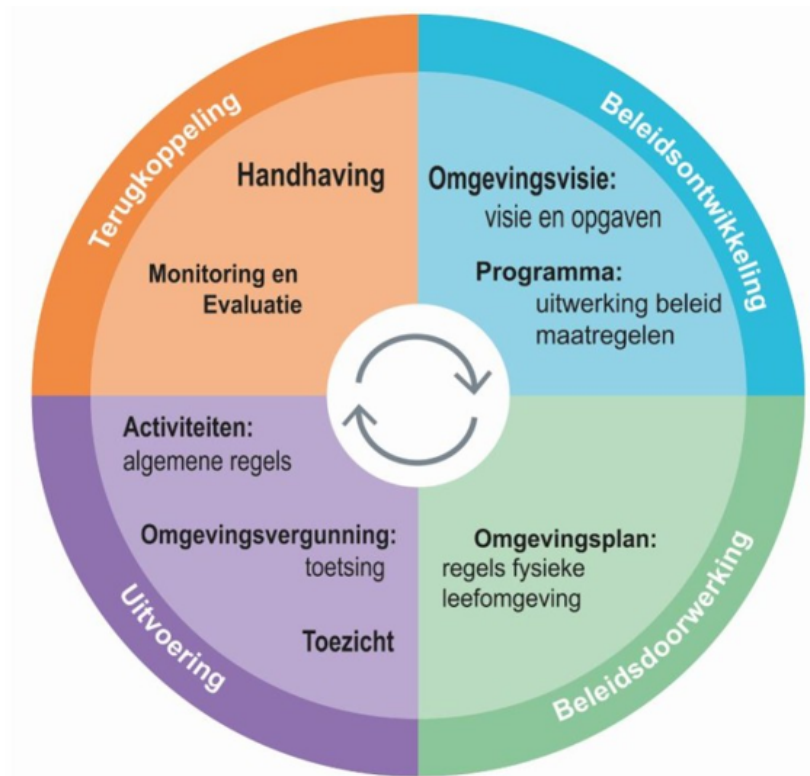
Op de volgende pagina staat de scoretabel probleemformulering Milieuwethandhaving 2026.

Hierin staan alle te handhaven soorten/types bedrijven op rij, evenals de niet-inrichting gebonden handhavingstaken. Verder wordt in de tabel een aantal scores getoond. Hierbij geldt dat het effect van een overtreding op de fysieke leefomgeving + het effect ervan op de veiligheid een getal oplevert. Dat getal wordt vermenigvuldigd met de daadwerkelijke kans op overtreding. De som daarvan levert een getal op tussen 2 en 50. Hoe hoger de score, hoe meer risico, hoe meer handhavingscapaciteit er op dit type taak wordt ingezet.

In plaats van de BUGM (Besluit Uitvoering Gemeentelijk Milieubeleid) categorieën die in het verleden werden gebruikt om de planningen te maken krijgen we met behulp van die scores nu het volgende schema:

PRIORITEITSTELLING EN CONTROLEFREQUENTIE		
Prioriteit 1	31 of meer	jaarlijks
Prioriteit 2	21 tot 30	2 jaarlijks
Prioriteit 3	11 tot 20	5 jaarlijks
Prioriteit 4	1 tot 10	10 jaarlijks

Het mooie van dit systeem is dat het dynamisch is. Als ingeschat wordt dat de kans op overtreding vermindert (door deugdelijke naleving) kan de controlefrequentie omlaag, en andersom. Ook kan de algemene scoretabel worden aangepast aan maatschappelijke en politieke ontwikkelingen. Dit systeem is niet landelijk voorgeschreven, maar wordt onder meer ook door de provincie gebruikt.

Scoretabel probleemformulering milieuwethandhaving 2026								
Clusters van inrichtingen / objecten	BUGM categorie (grosso modo)	Situering nabij: te beschermen gebieden c.q. objecten	Score effecten van potentiële en feitelijke overtreding (aantasting fysieke leefomgeving)	Score veiligheid (aantasting veiligheid)	Optelsom aantasting fysieke leefomgeving & veiligheid	Vermenigvuldigingsfactor naleefgedrag (kans op overtreding)	Eindscore	Prioriteit
Inrichtings- of objectgebonden taak			Effect Score 1-5	Effect Score 1-5		Kans Score 1-5	Risico (max. 50)	1 t/m 4
RRGS-bedrijven, overig	1 t/m 4	Alle gebieden/objecten	5 (zeer groot)	5 (zeer groot)	10	4 (groot)	40	1
Vuurwerkbedrijven	4	Buiten de bebouwde kom	4 (groot)	4 (groot)	8	4 (groot)	32	1
Bedrijven met PGS 15 opslag > 10.000 kilo	3 t/m 4	Alle gebieden/objecten	4 (groot)	4 (groot)	8	3 (gemiddeld)	24	2
Veehouderijbedrijven intensief	3 en 4	Geen grondwaterbesch. gebied en geen uiterwaarden	5 (zeer groot)	2 (klein)	7	3 (gemiddeld)	21	2
Veehouderijbedrijven niet intensief	3 en 4	Geen grondwaterbesch. gebied en geen uiterwaarden	3 (gemiddeld)	1 (zeer klein)	4	3 (gemiddeld)	12	3
Veehouderijbedrijven niet intensief	3 en 4	Uiterwaarden	4 (groot)	1 (zeer klein)	5	3 (gemiddeld)	15	3
Akkerbouwbedrijven / tuinbouwbedrijven	1 t/m 2	Geen grondwaterbesch. gebied en geen uiterwaarden	2 (klein)	1 (zeer klein)	3	2 (klein)	6	4
Landbouwmechanisatiebedrijven	3 en 4	Geen grondwaterbesch. gebied en geen uiterwaarden	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	21	2
Horeca-, sport- en recreatiebedrijven	2 en 3	Nabij kwetsbare objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	4 (groot)	28	2
Horeca-, sport- en recreatiebedrijven	1 t/m 3	Niet nabij kwetsbare obj.	3 (gemiddeld)	3 (gemiddeld)	6	3 (gemiddeld)	18	3
Detailhandel en ambachtsbedrijven	1 t/m 3	Alle gebieden/objecten	2 (klein)	2 (klein)	4	2 (klein)	8	4
Opslag- en transportbedrijven	2 en 3	Nabij kwetsbare objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	21	2
Opslag- en transportbedrijven	2 en 3	Niet nabij kwetsbare obj.	3 (gemiddeld)	3 (gemiddeld)	6	3 (gemiddeld)	18	3
Bouw- en houtbedrijven wegebouwbedrijven	1 t/m 3	Alle gebieden/objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	21	2
Garage en/of tankstation (met LPG)	2 en 3	Alle gebieden/objecten	4 (groot)	4 (groot)	8	4 (groot)	32	1
Garagebedrijven	2	Alle gebieden/objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	21	2
Metaalbewerkingsbedrijven	2 en 3	Alle gebieden/objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	21	2
Verfspuitertijen	3	Alle gebieden/objecten	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	3 (gemiddeld)	21	2
Riool- en poldergemalen	1 en 2	Alle gebieden/objecten	1 (zeer klein)	1 (zeer klein)	2	1 (zeer klein)	2	4
Drukkerijen	2 en 3	Alle gebieden/objecten	3 (gemiddeld)	2 (klein)	5	3 (gemiddeld)	15	3
Gasdrukregelstations	2 en 3	Alle gebieden/objecten	1 (zeer klein)	5 (zeer groot)	6	2 (klein)	12	4
Woon- en verblijfsgebouwen	1 en 2	Alle gebieden/objecten	1 (zeer klein)	4 (groot)	5	2 (klein)	10	4
Complexe bedrijven algemeen (n.e.g)	1 t/m 4	Alle gebieden/objecten	5 (zeer groot)	3 (gemiddeld)	8	4 (groot)	32	1
Eenvoudige bedrijven algemeen (n.e.g)	1 t/m 3	Alle gebieden/objecten	2 (klein)	2 (klein)	4	3 (gemiddeld)	12	3
Niet-actieve cq. geen WM inrichtingen	1 t/m 4	Alle gebieden/objecten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Niet inrichting- of objectgebonden taak		Effect Score 1-5	Effect Score 1-5		Kans Score 1-5	Risico (max. 50)	Risico (max. 50)
Illegaal storten van afval (niet vaste plaats)	Alle gebieden	4 (groot)	2 (klein)	6	5 (zeer groot)	30	2
Illegaal storten van afval (vaste plaats)	Buiten bebouwde kom	4 (groot)	2 (klein)	6	5 (zeer groot)	30	2
Verbranden van afval (niet vaste plaats)	Alle gebieden	4 (groot)	3 (gemiddeld)	7	2 (klein)	14	3
Illegale inrichtingen	Alle gebieden	3 (gemiddeld)	3 (gemiddeld)	6	5 (zeer groot)	30	2
Particulier lozing op bodem	Buiten bebouwde kom	3 (gemiddeld)	2 (klein)	5	3 (gemiddeld)	15	3
Particulier lozing op opp.water	Buiten bebouwde kom	3 (gemiddeld)	2 (klein)	5	3 (gemiddeld)	15	3
Werken in de zin v/h Besluit Bodemkwaliteit	Alle gebieden	4 (groot)	1 (zeer klein)	5	5 (zeer groot)	25	2
Evenementen zonder vuurwerk	Alle gebieden	2 (klein)	3 (gemiddeld)	5	2 (klein)	10	4
Evenementen met vuurwerk	Alle gebieden	2 (klein)	3 (gemiddeld)	5	3 (gemiddeld)	15	3
Controle stookonthefingen	Alle gebieden	3 (gemiddeld)	3 (gemiddeld)	6	2 (klein)	12	3
Uitvoering en handhaving geluidsbeleid	Alle gebieden	2 (zeer klein)	1 (zeer klein)	3	4 (groot)	12	3
Handhaving vervoer gevaarlijke stoffen	Alle gebieden	4 (groot)	5 (zeer groot)	9	3 (gemiddeld)	27	2
Behandeling klachten (inrichtingen en niet-inrichtingen)	Alle gebieden	5 (zeer groot)	2 (klein)	7	5 (zeer groot)	35	1

BIJLAGE 2: Bedrijven onder toezicht gemeente Hattem

Werkwijze bijstelling scores

De prioriteitsscores zijn ook op individueel bedrijfsniveau bepaald. Deze zijn niet statisch en worden daarom continu aangepast aan de praktijk. Daartoe checkt de toezichthouder bij iedere controle of de scoring van het bedrijf nog klopt. Hierbij wordt gewerkt met drie indicatoren:

Effecten van potentiële en feitelijke overtreding: een score tussen 1 (laag) en 5 (hoog); gelieerd aan de BUGM-indeling. Doordat bijvoorbeeld een kwetsbaar object verdwijnt (school wordt afgebroken) kan deze score in praktijk lager worden. Maar het zal zelden nodig zijn om deze score aan te passen.

Veiligheid: deze score geeft weer (tussen 1-5) wat het effect zou zijn op de gezondheid en/of wat de hoogte zou zijn van immateriële schade. Score is gebaseerd op registratieplicht RRGs, de verplichting tot een gebruiksvergunning en het zijn van "hulpdienst relevant bedrijf" op basis van de RRGs. Ook hier zal slechts zelden reden zijn om de score bij te stellen.

Naleefgedrag: deze score komt voort uit nalevinghistorie en klachtenpatroon. Hoe slechter de naleving hoe hoger de kans op overtreding, dus hoe hoger de score. Dit is een score die met de tijd wijzigt. De controles en handavingsactiviteiten zijn namelijk gericht op een beter naleefgedrag (= lagere score!). Bedrijven die uiteindelijk beter naleefgedrag gaan vertonen hoeven minder vaak gecontroleerd te worden. Daarmee ontstaat ruimte om juist weer meer aandacht te besteden aan bedrijven met slecht naleefgedrag.

De in de Partiële Herziening vastgestelde algemene (per bedrijfstak) scores worden opgeplust en afgemind (per individueel bedrijf) volgens de systematiek in onderstaande tabel. Hierbij blijft de score altijd een waarde houden tussen 1 en 5.

	(niet-)Naleefgedrag wordt na controlecyclus als volgt opgeplust of afgemind
Reguliere controle, geen noemenswaardige overtreding	-1
Reguliere controle (of controle na klacht), geringe overtreding – geen hercontrole nodig, administratief afgehandeld	-1
Hercontrole, overtreding ongedaan gemaakt	0
Hercontrole, overtreding nog niet ongedaan gemaakt maar valt onder uitzondering sanctiestrategie "meerdere stappen mogelijk" – dus (nog) geen bestuursrechtelijke stappen	0
Hercontrole, nog niet voldaan, gevolgd door bestuursrechtelijke stappen	+1
Bestuursdwangcontrole, voldaan	+1
Bestuursdwangcontrole, niet voldaan, dwangsom innen	+2
Overtreding kernbepaling	+2

BIJLAGE 3: Werkplanning milieuhandhavingsactiviteiten

Werkplanning milieuhandhaving 2026 (gerichte) activiteiten						
Criteria	Handhavingsactiviteiten inrichtingsgebonden taak	Aantal	Benodigde capaciteit	Organisatie onderdeel	Toezichthouder milieu	Totaal
3.1	Controle alle topprioritaire bedrijven (24 uur per controlecyclus)	4	96	Team handhaving	96	96
3.1	Controle hoogprioritaire bedrijven (14 uur per controlecyclus)	36	504	Team handhaving	504	504
3.1	Controle middelprioritaire bedrijven (8 uur per controlecyclus)	41	328	Team handhaving	328	328
3.1	Controle laagprioritairebedrijven (6 uur per controlecyclus)	2	12	Team handhaving	12	12
3.1	Opleveringscontrole n.a.v. vergunning e/o melding (10 uur per controlecyclus)		20	Team handhaving	20	20
3.1	Controle "illegale milieubelastende activiteiten"		20	Team handhaving	20	20
3.1	Behandeling inrichtingsgebonden klachten		50	Team handhaving	50	50
3.1	Ongewone voorvallen en incidenten (inrichting)		10	Team handhaving	10	10
Criteria	Handhavingsactiviteiten niet-inrichtingsgebonden taak	Aantal	Benodigde capaciteit	Organisatie onderdeel	Toezichthouder milieu	Totaal
3.1	Controle illegaal storten van afval (niet vaste plaats)		70	Team handhaving		70
3.1	Controle illegaal storten van afval (vaste plaats)		50	Team handhaving		50
3.1	Controle illegaal verbranden van afval		20	Team handhaving		20
3.1	Controle stookontheffingen		20	Team handhaving		20
3.1	Controle particuliere afvalwaterlozer op bodem		10	Team handhaving	10	10
3.1	Controle particuliere afvalwaterlozer op oppervlakte water		10	Team handhaving	10	10
3.1	Controle en handhaving Besluit bodemkwaliteit		25	Team handhaving	25	25
3.1	Controle evenementen met vuurwerk		10	Team handhaving		10
3.1	Controle evenementen zonder vuurwerk		10	Team handhaving		10
3.1	Behandeling niet- inrichtingsgebonden klachten		75	Team handhaving	10	75
3.1	Ongewone voorvallen en incidenten (niet-inrichting)		40	Team handhaving	10	40
Criteria	Handhavingsactiviteiten taakgebonden milieuproblemen	Aantal	Benodigde capaciteit	Organisatie onderdeel	Toezichthouder milieu	Totaal
3.1	Handhaving geluidbeleid		32	Team hh / ODV	16	32
3.1	Handhaving REACH		25	Team handhaving		25
3.1	Handhaving vervoer gevaarlijke stoffen.		5	Team handhaving		5
Criteria	Planning, monitoring en verantwoording	Aantal	Benodigde capaciteit	Organisatie onderdeel	Toezichthouder milieu	Totaal
1.1 / 1.2 / 3.1 /	Opstellen milieujaarprogramma + integraal handhavingprogramma		65	Team handhaving	15	65
1.1 / 1.2 / 3.1 /	Opstellen milieujaarverslag + integraal handhavingverslag		65	Team handhaving	15	65
1.4 / 3.2	Monitoring uitbesteding handhavingstaken ODV		40	Team handhaving	40	40
1.3 / 3.2	Budgetcyclus		25	Team handhaving		25
Criteria	Communicatie, afstemming en informatiebeheer	Aantal	Benodigde capaciteit	Organisatie onderdeel	Toezichthouder milieu	Totaal
2.7	Communicatie en voorlichting		50	Team handhaving	25	50
2.5	Overleg ODV + overleg portefeuillehouder		25	Team handhaving	25	25
2.7	Actualiseren van milieudossiers van bedrijven (milieubelastende activiteiten)		30	Team hh / DIV	15	30
2.7	Inventarisaties milieubelastende activiteiten		10	Team handhaving	10	10
3.4	Applicatiebeheer		20	Team handhaving		20
Criteria	Beleids en Kwaliteitsbeheer	Aantal	Benodigde capaciteit	Organisatie onderdeel	Toezichthouder milieu	Totaal
1.1 / 1.2	Bewaken beleidscyclus, actualiseren milieuhandhavingplan als nodig		40	Team leefomgeving	5	40
4.1	Kwaliteitborging: actueel houden van protocollen, instructies, mandaten		50	Team hh / leefomg.	15	35
1.4	Samenwerking handhavingsbeleid / kwaliteitscriteria		40	Team handhaving	20	40
3.3	Opleiding, training, vorming		20	Team handhaving	20	20
	Totaal uren		1922		1326	1907

BIJLAGE 4: thematische jaarplanning toezicht boa's 2026

Jaarplanning voor handhavers bij de gemeente Hattem. Deze jaarplanning kan afgestemd worden op de prioriteiten van de gemeente, zoals leefbaarheid, veiligheid, overlastbestrijding en toezicht op APV en bijzondere wetten.

In de uitvoering van de maandelijkse thema's en acties zal – indien het onderwerp daartoe geschikt is – gebruik worden gemaakt van de Sociale Media (Instagram). Samenwerking met de afdeling '(pers)voorlichting' van de Gemeente Hattem kan daarbij wenselijk zijn.

Vóór de uitvoering van de thema's zal verbinding en samenwerking worden gezocht met betrokken partners en instanties. De input van die verbinding zal worden opgenomen in de uitvoering van de thema's.

Jaarplanning Handhaving Gemeente Hattem – 2026

Doelstellingen

- Verhogen van de leefbaarheid in woonwijken
- Terugdringen van overlast (jeugd, horeca, afval, parkeren)
- Bevorderen van naleving van gemeentelijke regelgeving (APV, Alcoholwet, Afvalstoffenverordening, enz.)
- Signaleren en melden van onregelmatigheden / escalaties
- Samenwerken met ketenpartners (politie, jeugdzorg, woningcorporaties, etc.)

Maandelijkse Thema's en Acties

Maand	Thema / Scherpste	Activiteiten
Januari	Nieuwjaarsperiode / Vuurwerk	Nazorg vuurwerkoverlast, controle op vuurwerkafval, buurtgesprekken
Februari	Bedrijfsterreinen & winkelgebieden	Preventief toezicht en controles, parkeren en zwerfvuil
Maart	Schoolveiligheid & Jeugd	Toezicht bij scholen, aanpak jeugdoverlast, contact jongerenwerk
April	Horeca, Alcoholwet en terrassen	Start terrasseizoen, geschikt voor controles en voorlichting richting horeca
Mei	Recreatievoertuigen (caravans, campers, aanhangwagens) Afval en opslag containers	In aanloop naar vakanties, Hemelvaart en Pinksteren, overlast van langdurig geparkeerde voertuigen. Verkeerd aanbieden huisvuil
Juni	Verkeersveiligheid	Zomerse drukte op de weg, scholieren en recreatief verkeer, snelheid en parkeren als aandachtspunten "Buiten maand", extra toezicht in kwetsbare wijken, meldingen woonoverlast opvolgen, geluid- en rookoverlast, (tuin)afval verbranden, spanningen en ergernissen lopen sneller op, jeugd op straat (alcohol)
Juli	Vakantieperiode / Woon- en jeugdoverlast	
Augustus	Evenementen en Markten	Vergunningscontrole, toezicht op veiligheid en geluid

Maand	Thema / Scherpte	Activiteiten
September	Verkeersveiligheid	Schoolzones, fietsverlichting, snelheidsmetingen samen met politie
Oktober	Woonveiligheid	Inbraakpreventie (Donkere Dagen), Witte Voetjes-actie, voorlichting en samenwerking
November	Fietswrakken en stallingen	Na de zomerperiode blijven veel fietsen achter, weesfietsen controleren
December	Vuurwerkpreventie en toezicht	Preventieve rondes, voorlichting jongeren, samenwerking HALT

Structurele Taken (Doorlopend)

- Aanwezigheid in wijkteams / bewoners overleggen
 - Reageren op meldingen openbare ruimte (meldkamer)
 - BOA's: dagelijkse surveillance op hotspots (zoals schoolpleinen, P-garage, centrum, parken)
 - Rapportage en administratie (TRS, BRS)
 - Handhaving op basis van meldingen (Signalen, mails, Sociale Media, Buiten Beter)
-

Specifieke Projecten / Campagnes

- **Voorjaar:** geen
 - **Zomer:** geen
 - **Najaar:** Fietsverlichtingscampagne
 - **Einde jaar:** Evaluatiegesprekken + input jaarplan 2027
-

Monitoring en Evaluatie

- Rapportages in systeem (open meldingen, afhandeling, boetes)
 - Periodieke overleggen met keten-eigenaar en AOV-ers.
 - Kwartaal overleggen met wijkregisseurs, beleidsadviseurs en politie
 - Jaarlijkse evaluatie met team handhaving (+ input uit wijkpanels, burgerij en overige bronnen)
-

BIJLAGE 5: Werkwijze meldingen en handhavingsverzoeken

Samenvatting hoe om te gaan met meldingen en handhavingsverzoeken

Om minder tijd te besteden aan binnenkomende meldingen en handhavingsverzoeken worden niet alle meldingen en handhavingsverzoeken automatisch opgepakt.

- Alleen niet-anonieme meldingen worden in behandeling genomen, tenzij er sprake is van een urgente melding. In het geval van een niet urgente melding kan het betekenen dat de melding pas op een later moment wordt opgepakt.
- Bij handhavingsverzoeken wordt eerst bepaald of het verzoek voldoet aan de vereisten zoals bepaald in de Algemene wet bestuursrecht (ontvankelijkheid). Vervolgens wordt bepaald of handhavend optreden gerechtvaardigd is (proportioneel). Hiertoe wordt het handhavingsverzoek getoetst aan de beginselplicht tot handhaving (mogelijke legalisering en evenredigheid).

Omdat een deel van de meldingen en handhavingsverzoeken voort kan komen uit een burenruzie, moet ook naar dit aspect worden gekeken. De melders en verzoekers moeten bewust worden gemaakt van hun eigen verantwoordelijkheid en gewezen worden op hun zelfredzaamheid. Als nodig blijkt, kan de gemeente faciliteren in het tot elkaar brengen van de burens. Deze strategie leidt tot het verminderen van de tijd die we gebruiken voor het behandelen van meldingen en handhavingsverzoeken.

Meldingen of handhavingsverzoeken

Een signaal over een illegale, gevaarlijke of ongewenste situatie kan binnenkomen als melding of als handhavingsverzoek. Voor handhavingsverzoeken geldt dat wij op basis van de Algemene wet bestuursrecht binnen acht weken een besluit moeten nemen op het handhavingsverzoek. Voor het afdoen van meldingen geldt geen wettelijke termijn, wel de servicenorm van drie werkdagen. Wij streven ernaar om binnen drie werkdagen te reageren op een melding.

1. Werkwijze meldingen

Het indienen van een melding is vormvrij en kan dus schriftelijk of mondeling worden gedaan. Het afwijzen van een melding is geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Hier staat dus ook geen bezwaar en beroep tegen open. Bij ontvangst van de melding moet worden nagegaan of de melder bekend of anoniem is en moet worden ingeschat of sprake is van een urgente melding. Bij een urgente melding kan worden gedacht aan een gevaar voor het milieu, openbare orde, veiligheid, etc.

1.1. Melding niet urgente melding door een anonieme melder.

Is de melding door een anonieme melder ingediend en is de melding niet urgent, dan wordt de melding niet in behandeling genomen. Omdat de melder niet bekend is, vindt er geen terugkoppeling plaats.

1.2. Melding wel urgente melding door anonieme melder.

Is de melding door een anonieme melder ingediend en is de melding wél urgent, dan wordt de melding direct in behandeling genomen. Omdat de melder niet bekend is, vindt er geen terugkoppeling plaats.

1.3. Melding niet urgente melding door een bekende melder.

Is de melding door een bekende melder ingediend en is de melding niet urgent, dan wordt de

melding wel in behandeling genomen, maar niet direct afgehandeld. De melder ordt hiervan op de hoogte gebracht.

1.4. Melding urgente melding door een bekende melder.

Is de melding door een bekende melder ingediend en is de melding wél urgent, dan wordt de melding direct in behandeling genomen en afgehandeld. De melder wordt hiervan op de hoogte gebracht.

2. Werkwijze handhavingsverzoeken

Naast een melding kan iedere belanghebbende een verzoek tot handhaving indienen. Om belanghebbendheid aan te kunnen nemen, spelen aspecten als zicht en nabijheid een belangrijke rol. Er moet officieel beslist worden op het handhavingsverzoek. Dit moet binnen de wettelijke termijn van acht weken (maximaal verlengd met zes weken). Tegen de beslissing op het handhavingsverzoek staat bezwaar en beroep open. Zoals gemeld heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaving. In jurisprudentie is deze beginselplicht vormgegeven;

“Gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. In gevallen waarin het bestuursorgaan in dat kader redelijk te achten beleid voert, bijvoorbeeld inhoudend dat het bestuursorgaan de overtreder in bepaalde gevallen eerst waarschuwt en gelegenheid biedt tot herstel voordat het een handhavingsbesluit voorbereidt, dient het zich echter in beginsel aan dit beleid te houden. Dit laat onverlet dat het bestuursorgaan slechts onder bijzondere omstandigheden van het opleggen van een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom mag afzien. Dergelijke omstandigheden kunnen zich voordoen als concreet zicht op legalisatie bestaat, of als het opleggen van een dergelijke last zodanig onevenredig is in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat in die concrete situatie van het opleggen van die last behoort te worden afgezien.”

Verder is er meerdere keren in de rechtspraak uitgesproken dat beleidsmatige prioritering en de afwezigheid van handhavingscapaciteit geen bijzondere omstandigheid vormen om niet handhavend op te treden. Bij een handhavingsverzoek door een belanghebbende zal dus moeten worden bepaald of sprake is van een legaliseerbare overtreding of dat er sprake is van onevenredige handhaving. Voor wat betreft het zicht op legalisatie heeft jurisprudentie uitgemaakt dat er sprake moet zijn van concreet zicht op legalisatie. Met andere woorden; er moet een vergunbare aanvraag zij ingediend of het ontwerpbestemmingsplan moet ter inzage liggen. Bij het bepalen of er sprake is van een onevenredigheid is dit minder helder bepaald; er ligt ruimte voor een afweging. Handhaving kan onevenredig zijn als de overtreding een incidenteel karakter heeft; de overtreding van geringe ernst is en/of de belangen van derden niet of nauwelijks worden geschaad.

2.1 Verzoek niet van een belanghebbende of voldoet niet aan de Awb.

Als het handhavingsverzoek niet afkomstig is van een belanghebbende of niet voldoet aan de overige eisen van de Awb wordt het handhavingsverzoek niet in behandeling genomen. Alleen indien het gaat om een urgente overtreding zal er handhavend tegen de overtreding worden opgetreden.

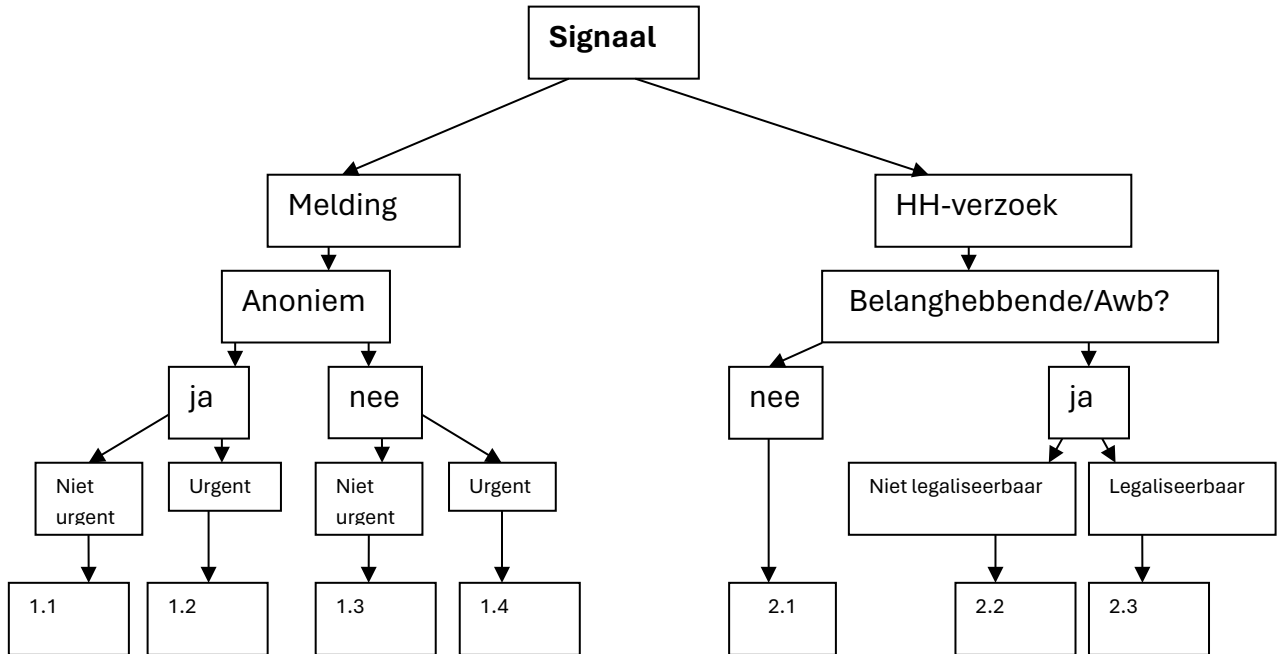
2.2. Overtreding legaliseerbaar en/of handhaving onevenredig.

Als er sprake is van een legaliseerbare overtreding of een overtreding waarbij handhavend optreden onevenredig is, zal het handhavingsverzoek worden afgewezen.

2.3. Overtreding niet legaliseerbaar en handhaving wel evenredig.

Als de overtreding niet legaliseerbaar is en handhaving evenredig is, zal tegen de overtreding, op basis van de wettelijke handhavingplicht, moeten worden opgetreden.

Beslisboom:

BIJLAGE 6: Werkwijze meldingen Wkb en toezicht en handhavingsuitgangspunten

6.1. Wat betekent de Wkb?

De Wkb brengt grote veranderingen met zich mee. Het college blijft weliswaar verantwoordelijk voor het toezicht op de bestaande bouw en bouw- en sloopveiligheid, maar een aanzienlijke hoeveelheid toezichts- en toetsingstaken worden overgedragen aan een nieuwe speler in het veld: de private kwaliteitsborger. Deze toetst aan de hand van het nieuwe figuur van “instrumenten” of een bouwplan aan de technische regels voldoet.

De preventieve toets aan de bouwtechnische eisen waaraan het bouwwerk moet voldoen vanuit de gemeente vervalft dus. Dit vanuit de gedachte dat het er niet om gaat dat bouwplannen aan de regelgeving voldoen, maar dat het vervaardigde bouwwerk – het eindproduct – bij oplevering voldoet aan de regels. In plaats van de preventieve toets door de gemeente legt de private kwaliteitsborger aan de gemeente verantwoording af over de naleving van de technische regels. Dit gebeurt door het overleggen van een risicobeoordeling vóór de start van de bouw en een dossier bevoegd gezag en een verklaring van een daartoe gerechtigde kwaliteitsborger bij de gereedmelding. De rol van de gemeente in het kader van bestuurlijke handhaving verandert niet. De private kwaliteitsborger vervangt niet het publieke toezicht en is ook geen verlengstuk van het publieke toezicht.

De risicobeoordeling die bij de melding¹ moet worden aangeleverd wordt door de gemeente gebruikt om haar toezichthoudende taak van waarnemen, beoordelen en interveniëren vooraf inhoud en richting te geven. De risicobeoordeling biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om invulling te geven aan zijn preventieve rol om als bevoegd gezag de repressieve rol uit te kunnen oefenen. In het kader van de handhavende taak kan het bevoegd gezag, indien daartoe in het specifieke geval aanleiding wordt gezien, tijdens de bouw informatiemomenten en stopmomenten aan de vergunninghouder opleggen.

6.2. Voor welke gevallen geldt de Wkb?

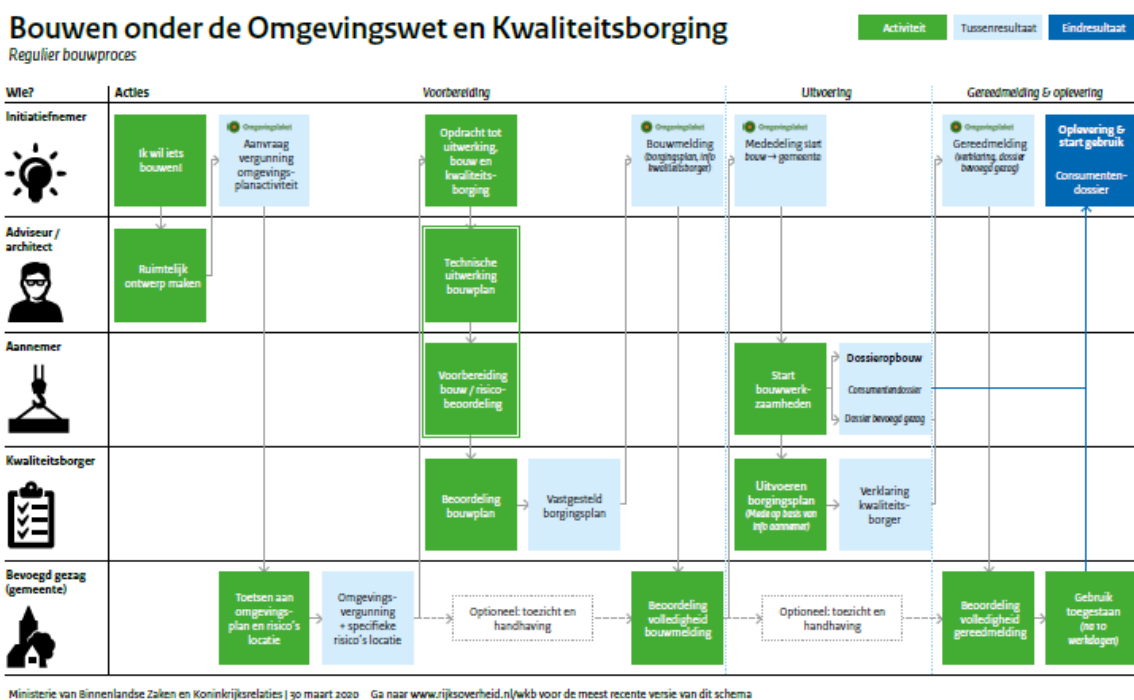
De Wkb geldt vanaf de inwerkingtreding alleen voor bouwwerken in gevolgklasse 1. Gevolgklasse 1 heeft betrekking op de volgende bouwwerken:

- Grondgebonden eengezinswoningen, inclusief nevenfuncties (garage, kantoor aan huis)
- Woonboten
- Vakantiewoningen
- Bedrijfspanen van maximaal twee bouwlagen, inclusief een klein kantoor / kantine
- Aanbouwen aan overige gebruiksfuncties van maximaal twee bouwlagen voor opslag en dergelijke
- Kleine fiets- en voetgangersbruggen (niet over rijks- of provinciale wegen), maximaal twintig meter overspanning
- Overige bouwwerken geen gebouw zijnde tot maximaal twintig meter hoog (masten, antennes, etc.)

¹ Onder de Omgevingswet wordt de bouwtechnische vergunning voor een bouwwerken die vallen onder Wkb vervangen door een melding. De gemeente bepaalt zelf of een omgevingsvergunning – het ruimtelijke deel van de publiekrechtelijke toestemming om te mogen bouwen – moet worden aangevraagd.

- Verbouwingen van hiervoor genoemde

6.3. Hoe ziet het proces er straks uit?

6.4. Welke locatie gebonden risico's kunnen spelen?

Per locatie kunnen de volgende locatie gebonden risico's van toepassing zijn:

- Slechte ondergrond (constructie op aanpassen)
- Hoge windbelasting en/of een zoute omgeving (bijv. aan de kust, constructie op aanpassen)
- Voormalige sloten / waterlopen (fundering/constructie op aanpassen)
- De aanwezigheid van resten van oude funderingen (nieuwe fundering/constructie op aanpassen)
- Aanwezigheid van leidingen (klic-melding / grote leidingtracés staan op BP aangegeven)
- De nabijheid van monumenten (fundering/ constructie op aanpassen door bv te boren i.p.v. te heien)
- Mogelijke vervuiling van de ondergrond als het een voormalige bedrijfslocatie betreft (eventueel saneren)

In het geval van een vooroverleg kunnen locatiegerichte risico's worden meegegeven aan de initiatiefnemer. De risico's moeten in de risicoanalyse bij het borgingsplan worden opgenomen door de kwaliteitsborger.

6.5. Wanneer kunnen er informatiemomenten worden opgelegd?

Het bevoegd gezag kan afhankelijk van de (lokale) omstandigheden of bij specifieke signalen informatiemomenten inlassen. Dit vindt meestal plaats nadat de melding is gedaan. Deze

informatiemomenten kunnen worden opgelegd n.a.v. signalen en onvolkomenheden tijdens de bouw. De opgevraagde informatie kan gaan over:

- Bouwwerkzaamheden in de situaties waar bepaalde risico's spelen die van invloed kunnen zijn op het voldoen van het bouwwerk aan bouwtechnische regels (zie hiervoor onder Algemene risico's);
- De momenten waarop specifieke bouwwerkzaamheden plaatsvinden.

Tijdens de bouw ziet de kwaliteitsborger toe op het naleven van het borgingsplan correcte uitvoering van het bouwplan. Bij strijdigheden informeert de kwaliteitsborger de aannemer en de opdrachtgever.

Ontstaan problemen die niet meer worden opgelost? Dan moet de kwaliteitsborger ook het bevoegd gezag informeren. Dit is het moment waarop de toezichthouder pas naar buiten gaat. De toezichthouder vraagt informatie op, eventueel inclusief planning als er specifieke signalen zijn of sprake is van bijzonder lokale omstandigheden.

6.6. Wat zijn onder toezicht- en handhaving uitgangspunten?

Het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid bij de private kwaliteitsborger ligt. Alleen in bepaalde gevallen zal de gemeente toezicht houden en eventueel handhaven. Bij de beoordeling van de melding en het borgingsplan, het opleggen van informatiemomenten en het houden van toezicht en handhaving zijn de volgende prioriteiten van belang:

- Het waarborgen van de veiligheid
- Het beschermen van de gezondheid
- Duurzaamheid en bruikbaarheid.

Vanuit de gemeente gaan we in ieder geval toezicht houden en handhaven:

- Op de vergunning voor de omgevingsplanactiviteit;
- Als er geen melding start bouw is ingediend, wordt de bouw stilgelegd.

De kwaliteitsborger moet bij het bevoegd gezag melden als er bij de bouw afwijkingen zijn, niet iedereen afwijking geeft aanleiding om toezicht te houden of te handhaven vanuit de gemeente. Dit doen we vanuit de gemeente als het gaat om de algemene veiligheid, constructieve veiligheid en brandveiligheid. In andere gevallen beoordelen we vanuit de gemeente de afwijking in het licht van de strekking en doel van het voorschrift en kijken we hoe de feitelijke uitvoering zich daartoe verhoudt.

Meldingen van omwonenden worden op de gebruikelijke wijze opgepakt, zoals beschreven in hoofdstuk 6.